

585
1971-რბ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უწყებები
№ 12 (371), 1971 წლის დეკემბერი
(დანართი)

ВЕДОМОСТИ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР
№ 12 (371), ДЕКАБРЬ 1971 ГОДА
(ПРИЛОЖЕНИЕ)

585-რბ

კ ა ნ ც ი

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური კესპუბლიკისა

საქართველოს სსრ მუროველთა დეპუტატების
საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს შესახებ

40

З А К О Н

ГРУЗИНСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О городском, районном в городе Совете
депутатов трудящихся Грузинской ССР

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უწყებები
 № 12 (371), 1971 წლის დეკემბერი
 (დანართი)

ВЕДОМОСТИ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР
 № 12 (371), ДЕКАБРЬ 1971 ГОДА
 (ПРИЛОЖЕНИЕ)

კ ა ნ ო ნ ი

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა

საქართველოს სსრ მზრომელთა დეპუტატების
 საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს შესახებ

11671

З А К О Н

ГРУЗИНСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О городском, районном в городе Совете
 депутатов трудящихся Грузинской ССР

თბილისი
 ТБИЛИСИ
 1972

შ ი ნ ა ბ რ ს ი

თ ა ვ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს შექმნისა და საქმიანობის ძირითადი პრინციპები

3—7

თ ა ვ ი მ ე ო რ ა მ

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს უფლება-მოვალეობანი

1. რესპუბლიკური (საქართველოს სსრ, აფხაზეთის და აჭარის ასსრ) და საოლქო დაქვემდებარების ქალაქის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს უფლება-მოვალეობანი
2. რაიონული დაქვემდებარების ქალაქის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს უფლება-მოვალეობანი

7—26

26—29

თ ა ვ ი მ ა ს ა მ ა

მშრომელთა დეპუტატების ქალაქის რაიონული საბჭოს უფლება-მოვალეობანი

29—33

თ ა ვ ი მ ე ო ო ს ე

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუშაობის ორგანიზაცია

1. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სესია
2. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი
3. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუდმივი კომისიები
4. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატი
5. მოსახლეობის მონაწილეობა მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუშაობაში

33—37

37—44

44—49

49—52

52—53

О Г Л А В Л Е Н И Е

Г Л А В А П Е Р В А Я

Основные принципы образования и деятельности городского районного в городе Совета депутатов трудящихся

54—57

Г Л А В А В Т О Р А Я

Права и обязанности городского Совета депутатов трудящихся

57

1. Права и обязанности городского Совета депутатов трудящихся города республиканского (Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР) и областного подчинения
2. Права и обязанности городского Совета депутатов трудящихся города районного подчинения

58—73

73—75

Г Л А В А Т Р Е Т Ь Я

Права и обязанности районного в городе Совета депутатов трудящихся

76—79

Г Л А В А Ч Е Т В Е Р Т А Я

Организация работы городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся

1. Сессия городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся
2. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся
3. Постоянные комиссии городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся
4. Депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся
5. Участие населения в работе городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся

79—82

83—88

89—93

93—95

95—96

თავი I

**მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული
საბჭოს შემადგენელ და საქმიანობის ძირითადი პრინციპები**

მუხლი 1. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო წარმოადგენს სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოს ქალაქში, ქალაქის რაიონში და კანონით მინიჭებულ უფლებათა ფარგლებში წყვეტს ადგილობრივი მნიშვნელობის ყველა საკითხს საერთო-სახელმწიფოებრივი ინტერესებისა და ქალაქის მშრომელთა ინტერესების შესაბამისად.

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო მონაწილეობს საოლქო, რესპუბლიკური და საერთო-საქვეყნო მნიშვნელობის საკითხთა განხილვაში. რაიონული დაქვემდებარების მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო და ქალაქის რაიონული საბჭო შესაბამისად მონაწილეობენ აგრეთვე რაიონული და საერთო-საქალაქო მნიშვნელობის საკითხების განხილვაში.

მუხლი 2. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონულ საბჭოს ორი წლის ვადით ირჩევენ ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოქალაქენი საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი საარჩევნო უფლების საფუძველზე, ფარული კენჭისყრით.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს არჩევნების მოწყობის წესს განსაზღვრავს დებულება საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საოლქო, რაიონული, საქალაქო, სასოფლო და სადაბო საბჭოების არჩევნების შესახებ, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკაში, შესაბამისად, აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების არჩევნების დებულებები.

მუხლი 3. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო ხელმძღვანელობს სახელმწიფო, სამეურნეო და სო-

ციალურ-კულტურულ მშენებლობას ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე, ამტკიცებს ქალაქის, რაიონის სახალხო-სამეურნეო გეგმასა და ბიუჯეტს. ხელმძღვანელობას უწევს საბჭოსადმი დაქვემდებარებული მართვის ორგანოების, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების საქმიანობას საქალაქო, რაიონული დაქვემდებარების შესაბამისად, უზრუნველყოფს კანონების, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წესრიგისა და მოქალაქეთა უფლებების დაცვას; ხელს უწყობს ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის განმტკიცებას.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო თავის საქმიანობას წარმართავს კომუნისტური მშენებლობის ამოცანათა განხორციელების, ყველა სამეურნეო ორგანიზაციის მიერ გეგმებისა და სახელმწიფოს წინაშე ნაკისრ ვალდებულებათა წარმატებით შესრულების, ეკონომიკისა და კულტურის შემდგომი განვითარების, ბუნებრივ სიმდიდრეთა რაციონალური გამოყენების, სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოების ზრდისათვის რეზერვების გამონახვის, მშრომელთა ცხოვრების მატერიალური და კულტურული დონის ამაღლებისათვის.

მუხლი 4. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო კოორდინაციას უკეთებს და კონტროლს უწევს ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული ყველა საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციის საქმიანობას საბინაო, კომუნალური, სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტთა მშენებლობის, სახალხო მოხმარების საქონლისა და ადგილობრივი საშენი მასალების წარმოების დარგში, კეთილმოწყობის, ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების, სახალხო განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, კულტურისა და ქალაქის, რაიონის მოსახლეობის მომსახურებასთან დაკავშირებულ სხვა სფეროებში ღონისძიებათა შემუშავებისა და განხორციელების დარგში; საბჭოსათვის მინიჭებული უფლებების ფარგლებში კონტროლს უწევს ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული ზემდგომი დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მუშაობასა და მათ მიერ კანონმდებლობის დაცვას.

ამ მუხლში მითითებულ საკითხებზე საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო ისმენს საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა მოხსენებებს, იღებს მათ გამო გადაწყვეტილებებს; საჭირო შემთხვევებში შეაქვს თავისი წინადადებანი შესაბამის ზემდგომ ორგანოებში.

მუხლი 5. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს საქმიანობას საფუძვლად უდევს ხელმძღვანელობის კოლექტიურობა, საჯაროობა, დეპუტატთა რეგულარული ანგარიშგება ამომრჩეველთა წინაშე, აღმასრულებელი კომიტეტის, მისი განყოფილებების და სამმართველოებისა — საბჭოსა და მოსახლეობის წინაშე, მშრომელთა ფართოდ ჩაბმა საბჭოს მუშაობაში მონაწილეობისათვის.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო მუშაობს საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა საქალაქო, ქალაქის რაიონულ ორგანოებთან მჭიდრო კავშირში.

მუხლი 6. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო თავის საქმიანობაში ხელმძღვანელობს სსრ კავშირის კონსტიტუციით და საქართველოს სსრ კონსტიტუციით, ამ კანონით, სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ სხვა კანონებით, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დადგენილებებით, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებებითა და დადგენილებებით, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს დადგენილებებითა და განკარგულებებით, მშრომელთა დეპუტატების ზემდგომი საბჭოებისა და მათი აღმასრულებელი კომიტეტების გადაწყვეტილებებით. ავტონომიურ რესპუბლიკებში მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო თავის საქმიანობაში ხელმძღვანელობს აგრეთვე აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კონსტიტუციებით, აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კანონით მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს შესახებ და ავტონომიური რესპუბლიკების სხვა საკანონმდებლო აქტებით, აფხაზეთის და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოების დადგენილებებითა და განკარგულებებით.

მუხლი 7. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოსა და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებანი და განკარგულებანი, რომლებიც მიღებულია მათთვის მინიჭებული უფლებების ფარგლებში, სავალდებულოა შეასრულონ ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებულმა ყველა საწარმომ, დაწესებულებამ და ორგანიზაციამ, აგრეთვე თანამდებობის პირებმა და მოქალაქეებმა.

იმ შემთხვევაში, თუ ზემდგომი დაქვემდებარების საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებმა არ შეას-

რუღეს მათი გადაწყვეტილებანი, საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოსა და მის აღმასრულებელ კომიტეტს შესაბამის ზემდგომ ორგანოებში შეაქვთ წარდგინებანი, რომ ამ ხელმძღვანელებს დაადონ დისციპლინური სასჯელი თანამდებობიდან განთავისუფლებამდეც კი. წარდგინებათა განხილვის შედეგები საქალაქო, ქალაქის რაიონულ საბჭოს ან მის აღმასრულებელ კომიტეტს უნდა ეცნობოს არა უგვიანეს ერთი თვის ვადისა.

მუხლი 8. დასახლებული პუნქტების გარდაქმნას ქალაქებად ახდენს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში. ქალაქის ფარგლების დადგენისა და შეცვლის წესს განსაზღვრავს საქართველოს სსრ კანონმდებლობა.

ქალაქის რაიონებს, ქალაქის მოსახლეობის რიცხვისა და მისი მომსახურების ინტერესების გათვალისწინებით, ქმნის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს, რესპუბლიკური (საქართველოს სსრ) დაქვემდებარების ქალაქის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს წინადადებით, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში შესაბამისი ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში და ამტკიცებს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში, ქალაქში რაიონების საზღვრების დადგენას და შეცვლას ახდენს საქალაქო საბჭო მშრომელთა დეპუტატების შესაბამისი რაიონული საბჭოების აზრის გათვალისწინებით.

ქალაქებისა და ქალაქების რაიონების სახელის დარქმევა და გადარქმევა ხდება სსრ კავშირის და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 9. საქართველოს სსრ სახელმწიფო დროშის დებულების შესაბამისად იმ შენობაზე, სადაც მიმდინარეობს მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სესია. საქართველოს სსრ სახელმწიფო დროშა აღმართება სესიის მთელ პერიოდში, ხოლო საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის შენობაზე — მუდმივად.

ავტონომიურ რესპუბლიკაში აფხაზეთის ან აჭარის ასსრ სახელმწიფო დროშის აღმართვა ხდება იმ წესით, რომელიც დადგენილია აფხაზეთის ან აჭარის ასსრ სახელმწიფო დროშის დებულებით.

სსრ კავშირის სახელმწიფო დროშის აღმართვა საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის შენობაზე

ხდება იმ წესით, რომელიც დადგენილია სსრ კავშირის სახელმწიფო დროშის დებულებით.

მუხლი 10. შრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო სარგებლობს იურიდიული პირის უფლებებით.

შრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს აქვს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ დამტკიცებული ნიმუშის, გერბიანი ბეჭედი, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკაში, შესაბამისად, აფხაზეთის ან აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ დამტკიცებული ნიმუშისა.

თ ა ვ ი I I

**შრომელთა დავუტატების საქალაქო საბჭოს
უფლება-მოვალეობანი**

მუხლი 11. შრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს უფლებებსა და მოვალეობებს განსაზღვრავს სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ კანონმდებლობა, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკაში ავტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობა იმის შესაბამისად, თუ რესპუბლიკური (საქართველოს სსრ, ავტონომიური რესპუბლიკის), საოლქო ან რაიონული დაქვემდებარების ქალაქების რომელ კატეგორიას განეკუთვნება ქალაქი, დაქვემდებარების კატეგორიებისადმი ქალაქის მიკუთვნება ხდება საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგენილი წესით, ქალაქის მოსახლეობის რიცხვის, მისი პოლიტიკური, ეკონომიური და კულტურული მნიშვნელობის გათვალისწინებით.

- 1. რესპუბლიკური (საქართველოს სსრ, აფხაზეთის და აჭარის ასსრ) და საოლქო დაქვემდებარების ქალაქის შრომელთა დავუტატების საქალაქო საბჭოს უფლება-მოვალეობანი

მუხლი 12. დაგეგმვის, აღრიცხვისა და ანგარიშების დარგში შრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) ამტკიცებს საქალაქო მეურნეობის განვითარებისა და ქალაქის სოციალურ-კულტურული მშენებლობის ნაკრებ პერსპექტიულ და წლიურ გეგმებს, ორგანიზაციას უკეთებს და კონტროლს უწევს

მათს შესრულებას; ამტკიცებს პერსპექტიულ და წლიურ საწარმო-
დავალებებს საქალაქო დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებუ-
ლებების და ორგანიზაციებისათვის, აგრეთვე აღნიშნულ საწარმო-
თა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა განლაგების, განვითარე-
ბისა და სპეციალიზაციის გეგმებს;

ბ) განიხილავს ზემდგომი დაქვემდებარების ადგილობრივი
მრეწველობის, საყოფაცხოვრებო მომსახურების, ვაჭრობისა და
საზოგადოებრივი კვების საწარმოთა, კულტურის, სახალხო განათ-
ლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის ორგანიზაციათა და დაწესებუ-
ლებათა განლაგების, განვითარებისა და სპეციალიზაციის გეგმებს,
საჭირო შემთხვევებში შეაქვს თავისი წინადადებანი შესაბამის ზემ-
დგომ ორგანოებში;

გ) განიხილავს ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებული ზემდ-
გომი დაქვემდებარების საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანი-
ზაციათა გეგმების პროექტებს იმ ნაწილში, რომელიც ეხება საბი-
ნაო და კომუნალური მეურნეობის განვითარებას, გზების, სოცია-
ლურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექ-
ტთა მშენებლობას, სახალხო მოხმარების საქონლისა და ადგილობ-
რივი საშენი მასალების წარმოებას, კეთილმოწყობას, ვაჭრობას,
საზოგადოებრივ კვებას, სახალხო განათლებას, ჯანმრთელობის და-
ცვას, კულტურასა და მოსახლეობის მომსახურებასთან დაკავშირე-
ბულ სხვა საკითხებს, საჭირო შემთხვევებში შეაქვს, თავისი წინადა-
დებანი შესაბამის ზემდგომ ორგანოებში, ამტკიცებს ამ საკითხებ-
ზე ნაკრებ საგეგმო მაჩვენებლებს, ამასთან შეაქვს ისინი საქალაქო
მეურნეობის განვითარებისა და ქალაქის სოციალურ-კულტურული
მშენებლობის გეგმაში;

დ) უზრუნველყოფს შრომითი რესურსების, ადგილობრივი
საშენი მასალებისა და სათბობის გამოყენების ბალანსების, მოსახ-
ლეობის ფულადი შემოსავლისა და გასავლის ბალანსისა და სხვა
ბალანსების შედგენას, რომლებიც საჭიროა ქალაქის მეურნეობის
კომპლექსური განვითარების დაგეგმვისათვის;

ე) კონტროლს უწევს მინერალური ნედლეულის, ტყის, წყლისა
და ენერგეტიკული რესურსების რაციონალურ გამოყენებას;

ვ) კონტროლს უწევს აღრიცხვისა და ანგარიშგების მდგომა-
რეობას საქალაქო დაქვემდებარების საწარმოებში, დაწესებულებე-
ბსა და ორგანიზაციებში;

ზ) ეხმარება სახელმწიფო სტატისტიკის ორგანოებს; უზრუნ-

ველყოფს საანგარიშგებო მონაცემების შედგენისა და წარდგენის შესახებ კანონმდებლობის დაცვას.

მუხლი 18. საბიუჯეტო-საფინანსო მუშაობის დარგში მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) განიხილავს და ამტკიცებს ქალაქის ბიუჯეტს შემოსავლის საერთო თანხით, გამოყოფს რა ძირითად საშემოსავლო წყაროებს, და გასავლის საერთო თანხით, გამოყოფს რა ასიგნობებს საქალაქო მეურნეობის, სოციალურ-კულტურული ღონისძიებების დასაფინანსებლად, ქალაქის სახელმწიფო ხელისუფლებებს და სახელმწიფო მართვის ორგანოების შესანახად;

ბ) ამტკიცებს საქალაქო ბიუჯეტს, მისი შემოსავლისა და გასავლის კვარტალურ განაწილებას, საკასო საბრუნავი სახსრების რაოდენობას საქალაქო ბიუჯეტის მიხედვით;

გ) ორგანიზაციას უწევს საქალაქო ბიუჯეტის შესრულებას, კონტროლს უწევს საფინანსო დისციპლინის დაცვას, საწარმოო-საფინანსო გეგმებისა და ბიუჯეტში გადასახდელების ვალდებულებათა შესრულებას, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მიერ საბიუჯეტო სახსრების მომჭირნეობით ხარჯვას;

დ) საქალაქო ბიუჯეტის შესრულებისას დამატებით მიღებულ შემოსავალს, აგრეთვე გასავალზე შემოსავლის გადამეტების თანხებს, რომლებიც წარმოიშობა წლის დამლევისათვის შემოსავლის გადაჭარბებით შესრულების ან გასავლის ნაწილში მომჭირნეობის შედეგად, აჭმარს ქალაქის მეურნეობისა და სოციალურ-კულტურული ღონისძიებების დაფინანსებას, მათ შორის კაპიტალურ დაბანდებებს, საქალაქო, ქალაქის რაიონული, სასოფლო და სადაბო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტებისათვის ადმინისტრაციულ ნაგებობათა მშენებლობასა და სატრანსპორტო საშუალებათა შექმნას; აღმასრულებელი კომიტეტების, მათი განყოფილებებისა და სამმართველოების, სასამართლო ორგანოების შენობათა კაპიტალურ რემონტს, მათთვის ინვენტარისა და მოწყობილობის შექმნას (დაუშვებელია საქალაქო ბიუჯეტიდან აღნიშნული სახსრების ამოღება იმ ასიგნობათა გარდა, რომლებიც გამოყენებული არ არის ცენტრალიზებული კაპიტალური დაბანდებების გეგმისა და სოციალურ-კულტურული დაწესებულებების ქსელის განვითარების გეგმის შეუსრულებლობასთან დაკავშირებით);

ე) ბიუჯეტის შესრულების პროცესში, როცა აუცილებელია, ხელახლა ანაწილებს საქალაქო ბიუჯეტის სახსრებს კარიდან კარში.

აგრეთვე ხელახლა ანაწილებს ხელფასის ასიგნობებს ხელფასის დამტკიცებული ფონდის ფარგლებში;

ვ) განიხილავს და ამტკიცებს ანგარიშს საქალაქო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ;

ზ) საქალაქო ბიუჯეტის სახსრებიდან, საჭირო შემთხვევებში, ერთდროულ ფულად დახმარებას უწევს იმ მოქალაქეებს, რომლებიც დაზარალდნენ სტიქიური უბედურებისაგან, კანონმდებლობის დადგენილი წესითა და ოდენობით;

თ) ხელშეძევანელობს მუშაობას, რომელიც დაკავშირებულია სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადებისა და გამოსაღებების გამოანგარიშებასა და გადახდევინებასთან;

ი) ადგილობრივი გადასახადებისა და გამოსაღებების შესახებ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების მე-2 მუხლის შესაბამისად ამცირებს განაკვეთებს და აწესებს შეღავათებს ადგილობრივი გადასახადებისა და გამოსაღებების მიხედვით როგორც ცალკეული კატეგორიების დასახეგრი ობიექტებისა და გადამხდელების ჯგუფებისათვის, ისე ცალკეულ გადამხდელთათვის; უფლება აქვს არ შემოიღოს ქალაქის ტერიტორიაზე სატრანსპორტო საშუალებათა გადასახადი; აძლევს შეღავათებს სსრ კავშირის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონის მე-18 მუხლის შესაბამისად;

კ) კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით ცალკეული გადამხდელებისათვის აწესებს დამატებითს შეღავათებს სახელმწიფო ბაჟის შესახებ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების მე-3 მუხლისა და მოსახლეობის საშემოსავლო გადასახადის შესახებ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების მე-4 მუხლის შესაბამისად;

ლ) განიხილავს სსრ კავშირის სახელმწიფო ბანკის განყოფილებათა კვარტალურ საკასო გეგმებს და იღებს ზომებს მათი შესრულებისათვის; იღებს გადაწყვეტილებებს სსრ კავშირის სახბანკისა და სსრ კავშირის მშენებანკის დაწესებულებათა მიერ ინდივიდუალური საბინაო მშენებლობისა და იმ სახლების რემონტისათვის, რომლებიც მოქალაქეთა პირად საკუთრებაშია, ფულადი სახსრების ნიცემის შესახებ გამოყოფილი ლიმიტის ფარგლებში;

მ) წარმართავს სახელმწიფო შრომითი შემნახველი სალაროების მუშაობას, განსაზღვრავს მათი ქსელის განვითარებასა და განლაგებას;

6) წარმართავს სახელმწიფო დაზღვევის ადგილობრივი ორგანიზაციების მუშაობას, ეხმარება დაზღვევის ყველა სახეობის განვითარების საქმეში; კანონმდებლობის შესაბამისად ცალკეულ მოქალაქეებს აძლევს შედეგათებს სახელმწიფო სავალდებულო დაზღვევისას.

მუხლი 14. მრეწველობის დარგში მშრომელთა დებუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) ხელმძღვანელობს საქალაქო დაქვემდებარების სამრეწველო საწარმოებს, უზრუნველყოფს საწარმოო-საფინანსო გეგმების შესრულებას, კონტროლს უწევს ძირითადი ფონდებისა და საბრუნავი სახსრების გამოყენებას, გამოშვებული პროდუქციის ხარისხს, ამტკიცებს მათი საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობის შედეგებს; დადგენილი წესით ანაწილებს მიღებულ მოგებას;

ბ) სახელმწიფო მართვის ზემდგომ ორგანოებთან შეთანხმებით იღებს გადაწყვეტილებებს სამრეწველო საწარმოთა ორგანიზაციის, რეორგანიზაციისა თუ ლიკვიდაციის შესახებ, საქალაქო დაქვემდებარების ფირმების, გაერთიანებებისა და ტრესტების შექმნის შესახებ;

გ) ანაწილებს საქალაქო დაქვემდებარების სამრეწველო საწარმოთა პროდუქციას, რომელიც მიღებულია ადგილობრივი ნედლეულისაგან, საწარმოთა საკუთარი დამზადების ნარჩენებისა და ნედლეულისაგან;

დ) ახორციელებს ღონისძიებებს ადგილობრივი ნედლეულის ბაზაზე სახალხო მოხმარების საქონლისა და ადგილობრივ საშენ მასალათა წარმოების განვითარებისათვის, ქალაქის ტერიტორიაზე მდებარე საწარმოთა წარმოების იმ ნარჩენების გამოყენებით, რომლებიც ცენტრალიზებული წესით არ ნაწილდება, აგრეთვე სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გამამუშავებისათვის; წყვეტს ადგილობრივი ნედლეულის, სათბობისა და სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ნარჩენების დამატებით გამოვლენილი რესურსების გამოყენების საკითხებს;

ე) დახმარებას უწევს ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებულ ზემდგომი დაქვემდებარების სამრეწველო საწარმოებს წარმოების ეფექტიანობის და შრომის ნაყოფიერების გადიდებაში, მატერიალური, შრომითი და ფინანსური რესურსების გამოყენებაში, მუშათა და მოსამსახურეთა სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო მომსახურების გაუმჯობესებაში;

ვ) აძლევს აუცილებლად განსახილველ დასკვნებს იმ საკითხებზე, რომლებიც დაკავშირებულია მოქმედი სამრეწველო საწარმოების, შენობებისა და ნაგებობების გაფართოებასა და ახალთა მშენებლობასთან; საჭირო შემთხვევებში შეაქვს წინადადებანი ქალაქის ტერიტორიაზე ზემდგომი დაქვემდებარების სამრეწველო საწარმოთა ორგანიზაციის, რეორგანიზაციისა ან ლიკვიდაციის შესახებ;

ზ) ხელს უწყობს სამრეწველო საწარმოებს დაგეგმვისა და ეკონომიური სტიმულირების ახალი ფორმების ათვისებაში, მუშაობის ეკონომიური ანალიზის ჩატარებაში, წარმოების რეზერვების გამოვლენასა და გამოყენებაში და ტექნიკური პროგრესის დაჩქარებაში;

თ) იღებს ზომებს ახალი ხალხური მხატვრული სარეწების და ხელოსნობის ორგანიზაციისა და მოქმედი სარეწების განვითარებისათვის; დადგენილი წესით ქალაქის ტერიტორიაზე მცხოვრებ მოქალაქეებს აძლევს ნებართვებს რეწვისა და ხელოსნობისათვის.

მუხლი 15. მშენებლობის, დაგეგმარების, განაშენიანების, მიწათსარგებლობისა და წყალსარგებლობის დარგში მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) უზრუნველყოფს ქალაქის გენერალური გეგმის და გარეუბნის ზონის დაგეგმარების პროექტების შემუშავებას, განიხილავს ამ პროექტებს და დადგენილი წესით დასამტკიცებლად წარუდგენს სახელმწიფო მართვის შესაბამის ზემდგომ ორგანოებს;

ბ) ამტკიცებს ქალაქის რაიონების, მიკრორაიონებისა და ქალაქთმშენებლობის სხვა კომპლექსების დეტალური დაგეგმარებისა და განაშენიანების პროექტებს, საინჟინრო ნაგებობათა და კეთილმოწყობის პროექტებს;

გ) ამტკიცებს ქალაქის განაშენიანების წესებს მისი გენერალური გეგმის შესაბამისად;

დ) კონტროლს უწევს ქალაქის ტერიტორიაზე წარმოებულ მშენებლობას; კრძალავს ან შეაჩერებს საბინაო-სამოქალაქო დანიშნულების ობიექტების მშენებლობას, რომლებიც კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევით წარმოებს;

ე) ხელმძღვანელობს საქალაქო დაქვემდებარების სამშენებლო ორგანიზაციებს, უზრუნველყოფს მათ მიერ საწარმოო-საფინანსო გეგმების შესრულებას;

ვ) ორგანიზაციას უწევს საბინაო, კომუნალურ, საგზაო, კულ-

ტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობას, განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, ვაჭრობის, საზოგადოებრივი კვებისა და სხვა ობიექტების მშენებლობას ადგილობრივი საბჭოებისათვის გამოყოფილი სახსრებით; ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებული საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების თანხმობით წყვეტს საბინაო, კომუნალური, საგზაო, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობისათვის, განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების ობიექტების მშენებლობისათვის მათ მიერ გამოყოფილი სახსრების ერთობლივი გამოყენების, აგრეთვე საჭირო შემთხვევებში, ამ სახსრების გაერთიანების საკითხებს, გამოდის დამკვეთად ან განსაზღვრავს დამკვეთს მშენებლობის ამ სახეობებში;

ზ) ამტკიცებს საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგენილი სახარჯთაღრიცხვო ღირებულების ფარგლებში საქალაქო დაქვემდებარების მშენებლობებისა და ობიექტების პროექტებსა და სატიტულო სიებს;

თ) აწარმოებს დადგენილი წესით საცხოვრებელი სახლების, კომუნალური, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების, ჯანმრთელობის დაცვის, განათლების, სოციალური უზრუნველყოფისა და საქალაქო დაქვემდებარების სხვა ობიექტების რეკონსტრუქციის, გაფართოების, რემონტისა და კეთილმოწყობის სამუშაოებს;

ი) დადგენილი წესით ნიშნავს სახელმწიფო მიმღებ კომისიებს, განიხილავს და ამტკიცებს საბინაო-სამოქალაქო დანიშნულების დამთავრებული ობიექტების საექსპლუატაციოდ მიღების აქტებს, აგრეთვე მონაწილეობას იღებს ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებული სხვა დამთავრებული ობიექტების საექსპლუატაციოდ მიღებაში;

კ) განაგებს ქალაქის ფარგლებში მთელ მიწებს; აძლევს და ჩამართმევს მიწის ნაკვეთებს და წყვეტს საადგილმამულო დავას სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში და წესით; ახორციელებს სახელმწიფო კონტროლს მიწების გამოყენებაზე;

ლ) კანონმდებლობით დადგენილ ფარგლებში და წესით განაგებს წყლის ობიექტებს ქალაქის ტერიტორიაზე, ახორციელებს წყლების გამოყენებისა და დაცვის სახელმწიფო კონტროლს;

მ) აძლევს საერთოდ გავრცელებულ სასარგებლო წიაღისეულ-

თა დამუშავების ნებართვას, ახორციელებს კონტროლს სამუშაოების წარმოების დადგენილი წესის დაცვაზე;

ბ) კონტროლს უწევს ბუნების დაცვის შესახებ კანონმდებლობის შესრულებას.

მუხლი 16. საბინაო, კომუნალური მეურნეობისა და კეთილმოწყობის დარგში მშრომელთა დებუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) ხელმძღვანელობს საბინაო მეურნეობას, საბჭოსადმი დაქვემდებარებულ საბინაო მეურნეობის ორგანოებს; ამტკიცებს საბინაო მეურნეობის განვითარების ნაკრებ პერსპექტიულ და მიმდინარე გეგმებს და კონტროლს უწევს მათს შესრულებას; უზრუნველყოფს საბჭოს გამგებლობაში არსებული საბინაო ფონდის ჯეროვან ტექნიკურ მდგომარეობას, კაპიტალურ და მიმდინარე რემონტს;

ბ) ხელმძღვანელობს კომუნალურ მეურნეობას, ქალაქის კეთილმოწყობას, აგრეთვე საქალაქო დაქვემდებარების კომუნალური მეურნეობისა და კეთილმოწყობის საწარმოებსა და ორგანიზაციებს; ამტკიცებს კომუნალური მეურნეობისა და კეთილმოწყობის განვითარების ნაკრებ პერსპექტიულ და მიმდინარე გეგმებს და კონტროლს უწევს მათს შესრულებას;

გ) ხელმძღვანელობს ელექტრო, წყალსადენების, საკანალიზაციო, თბო-ვაზის ქსელებისა და საქალაქო დაქვემდებარების ნაგებობათა ექსპლუატაციას, განიხილავს და აძლევს დასკვნებს ზემდგომ დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მიერ აღნიშნული ქსელებისა და ნაგებობების მშენებლობის გეგმების თაობაზე; კონტროლს უწევს გამწმენდი ნაგებობებისა და მოწყობილობის მშენებლობასა და ექსპლუატაციას;

დ) კონტროლს უწევს ზემდგომი დაქვემდებარების საბინაო და კომუნალური მეურნეობის ორგანოების საქმიანობას, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების კუთვნილი საბინაო ფონდის, კომუნალური საწარმოებისა და ნაგებობების მდგომარეობასა და სწორ ექსპლუატაციას, კონტროლს უწევს აგრეთვე კოოპერატიული საცხოვრებელი სახლებისა და მოქალაქეთა პირად საკუთრებაში მყოფი საცხოვრებელი სახლების მოვლას; იღებს ზომებს მოსახლეობის სათბობით უზრუნველსაყოფად;

ე) დადგენილი წესით ზემდგომი დაქვემდებარების საწარმოებს, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებს მონაწილეობას მიაღებინებს ქალაქის კეთილმოწყობისა და გზების მშენებლობის სამუშაოებში; კონტროლს უწევს ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებული ყველა

საწარმოსა და ორგანიზაციის ტერიტორიის კეთილმოწყობას;

ვ) ახორციელებს კონტროლს იმაზე, რომ სათბობითა და სხვა სახის კომუნალური მომსახურებით უზრუნველყოფილ იქნეს სახლხო განათლების, კულტურის, ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის დაწესებულებები, ჩატარდეს მათი შენობების რემონტი;

ზ) აწარმოებს იმ მოქალაქეთა აღრიცხვას, რომლებსაც საცხოვრებელი ფართობი ესაჭიროებათ; კონტროლს უწევს საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში, მიუხედავად მათი დაქვემდებარებისა, იმ მუშებისა და მოსამსახურეების აღრიცხვის მდგომარეობას, რომლებსაც საცხოვრებელი ფართობი ესაჭიროებათ;

თ) ანაწილებს საბჭოს კუთვნილ საბინაო ფონდს; კონტროლს უწევს საცხოვრებელი ფართობის სწორ განაწილებას, აგრეთვე ამტკიცებს ადმინისტრაციისა და პროფესიული კავშირების საფაბრიკო, საქარხნო, ადგილობრივი კომიტეტების ერთობლივ გადაწყვეტილებებს სახელმწიფო, კოოპერატიული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების სახლებში საცხოვრებელი ფართობის მიცემის შესახებ, გარდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა; მოქალაქეებს აძლევს ერთიან ორდერებს საცხოვრებელი ფართობის დასაკავებლად;

ი) აწარმოებს არასაცხოვრებელი შენობების აღრიცხვას და საწარმოებთან, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებთან შეთანხმებით ახორციელებს მათს განაწილებას;

კ) გამოაქვს გადაწყვეტილებანი ქალაქის ტერიტორიაზე საბინაო-სამშენებლო და სხვა კოოპერატივების ორგანიზაციის შესახებ, რეგისტრაციაში ატარებს მათს წესდებებს და კონტროლს უწევს ამ კოოპერატივების საქმიანობას;

ლ) მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად სახელებს არქმევს მოედნებს, ქუჩებს, შესახვევებს, გასასვლელებს, სკვერებს, ბულვარებს, პარკებს და ახდენს სახლების დანომვრას;

მ) უზრუნველყოფს სასაფლაოების, ძმათა სასაფლაოებისა და დაკრძალვის სხვა ადგილების მოვლას.

მუხლი 17. ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის დარგში მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) ხელმძღვანელობს საქალაქო ტრანსპორტს, საქალაქო დაქვემდებარების სატრანსპორტო საწარმოებსა და ორგანიზაციებს;

ბ) კონტროლს უწევს ზემდგომი დაქვემდებარების იმ სატრანსპორტო საწარმოთა და ორგანიზაციათა საქმიანობას, რომელთაც ქალაქის მოსახლეობის მომსახურება აქვთ დაკისრებული;

გ) ამტკიცებს შიდასაქალაქო ტრანსპორტით სარგებლობის წესებს, ამ ტრანსპორტის მარშრუტებსა და მოძრაობის გრაფიკებს; კონტროლს უწევს მუშაობას ტრანსპორტისა და ქვეითად მოსიარულეთა მოძრაობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით;

დ) უზრუნველყოფს საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციებისა და მოქალაქეების ავტომანქანებისა და სხვა სახის სატრანსპორტო საშუალებების აღრიცხვას; კონტროლს უწევს მოქალაქეთა პირად საკუთრებაში მყოფი ავტომობილებით სარგებლობის სისწორეს;

ე) კონტროლს უწევს მგზავრთა მომსახურების ორგანიზაციას ვაგზლებში, აეროპორტებსა და ნავმისადგომებზე;

ვ) კონტროლს უწევს კავშირგაბმულობის საწარმოებისა და ორგანიზაციების მუშაობას ქალაქის მოსახლეობის მომსახურების ხაზით, ეხმარება მათ სატელეფონო და საფოსტო კავშირგაბმულობის, რადიოფიკაციისა და ტელევიზიის განვითარებაში, კავშირგაბმულობის ხაზების შეკეთებასა და დაცვაში.

მუხლი 18. ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების დარგში მშრომელთა დებუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) ხელმძღვანელობს ქალაქის ტერიტორიაზე სახელმწიფო და კოოპერაციულ ვაჭრობას, საზოგადოებრივ კვებას, აგრეთვე საქალაქო დაქვემდებარების სავაჭრო და საზოგადოებრივი კვების საწარმოებსა და ორგანიზაციებს;

ბ) კონტროლს უწევს ზემდგომი დაქვემდებარების ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების საწარმოთა და ორგანიზაციათა მუშაობას;

გ) ამტკიცებს საქალაქო დაქვემდებარების ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების საწარმოთა და ორგანიზაციათა საქონელბრუნვის საგეგმო დავალებებს; ამტკიცებს აუზონური წვრილი საცალო ვაჭრობის ქსელის გაშლის გეგმას;

დ) ხელმძღვანელობს ქალაქის ტერიტორიაზე საკოლმეურნეო ბაზრებს, ახორციელებს ღონისძიებებს საკოლმეურნეო ვაჭრობის განვითარებისათვის, საკოლმეურნეო ბაზრების მშენებლობისა და კეთილმოწყობისათვის, აგრეთვე საკომისიო საწყისებზე სამომხმარებლო კოოპერაციის მეშვეობით სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტ-

ტებით ვაჭრობის გაფართოებისათვის; ადგენს, კანონმდებლობით განსაზღვრული წესისა და ფარგლების შესაბამისად, ერთჯერადი გამოსაღებების ოდენობასა და საკოლმეურნეო ბაზრებზე გაწეული მომსახურების საფასურის განაკვეთებს; კონტროლს უწევს სახელმწიფო ვაჭრობისა და სამომხმარებლო კოოპერაციის ორგანიზაციათა მუშაობას სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შესყიდვის, შენახვის, გადამუშავებისა და გაყიდვის ხაზით;

ე) კონტროლს უწევს ფასებისა და ვაჭრობის წესების დაცვას, ზომა-წონის ხელსაწყოების მდგომარეობას, აგრეთვე ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების საწარმოებში, ორგანიზაციებში, ბაზრებსა და ვაჭრობის სხვა ადგილებში სანიტარული წესების დაცვას;

ვ) იღებს ზომებს საქონელბრუნვაში სამრეწველო და სასურსათო საქონლის ადგილობრივი რესურსების ჩაბმისათვის; ახორციელებს ღონისძიებებს მომსახურების კულტურის ამაღლებისათვის, ვაჭრობის ახალი ფორმების დანერგვისათვის.

მუხლი 19. საყოფაცხოვრებო მომსახურების დარგში მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო:

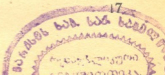
ა) ხელმძღვანელობს მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურებას, საქალაქო დაქვემდებარების საყოფაცხოვრებო მომსახურების საწარმოებსა და ორგანიზაციებს, უზრუნველყოფს საწარმო-საფინანსო გეგმების შესრულებას; კონტროლს უწევს ძირითადი ფონდებისა და საბრუნავი სახსრების გამოყენებას, ამტკიცებს მათი საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობის შედეგებს, მიღებული მოგების დადგენილი წესით განაწილებას;

ბ) კონტროლს უწევს ზემდგომი დაქვემდებარების საყოფაცხოვრებო მომსახურების საწარმოთა და ორგანიზაციათა მუშაობას, შესრულებული სამუშაოს ხარისხსა და ამ საწარმოებში მომსახურების პრეისკურანტის სწორ გამოყენებას;

გ) სახელმწიფო მართვის ზემდგომ ორგანოებთან შეთანხმებით გამოაქვს გადაწყვეტილებები საყოფაცხოვრებო მომსახურების საწარმოებისა და ორგანიზაციების, საქალაქო დაქვემდებარების ფირმების, გაერთიანებებისა და ტრესტების ორგანიზაციის, რეორგანიზაციისა და ლიკვიდაციის თაობაზე;

დ) ახორციელებს ღონისძიებებს მომსახურების კულტურის ასამაღლებლად; ორგანიზაციას უწევს მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების ახალი ფორმებისა და სახეობების დანერგვას.

11671

მუხლი 20. სახალხო განათლების დარგში მშრომელთა დებულებების საქალაქო საბჭო:

ა) ხელმძღვანელობს სახალხო განათლების, ბავშვთა სკოლამდელი და სკოლისგარეშე აღზრდის საქმეს; უზრუნველყოფს საყოველთაო-სავალდებულო სწავლებას; ახორციელებს სასკოლო ასაკის ბავშვთა აღრიცხვას;

ბ) კონტროლს უწევს იმ საბავშვო სახლების, ბავშვთა სკოლამდელ და სკოლის გარეშე დაწესებულებათა მუშაობას, რომლებიც ქალაქის ბიუჯეტზე არ იმყოფებიან;

გ) იღებს ზომებს სკოლების, საბავშვო სახლების, სკოლა-ინტერნატების, საბავშვო სკოლამდელი და სკოლისგარეშე დაწესებულებების სასწავლო-მატერიალური ბაზის განმტკიცებისათვის;

დ) ანაწილებს დადგენილი წესით საყოველთაო სწავლების ფონდს, კონტროლს უწევს მის გამოყენებას;

ე) წყვეტს კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში და წესით ისეთ საკითხებს, როგორც არის მოქალაქეთათვის შეღავათების მიცემა სკოლა-ინტერნატებში, სკოლებთან არსებულ ინტერნატებში ბავშვთა შენახვისათვის, აგრეთვე გახანგრძლივებული დღის სკოლებში (გვუფებში) ბავშვთა კვების საფასურის გადახდისას;

ვ) უზრუნველყოფს უდემამოდ დარჩენილ ბავშვთა მოწყობას საბავშვო სახლებში, სკოლა-ინტერნატებში, სკოლებთან არსებულ ინტერნატებში და მოქალაქეთა ოჯახებში აღსაზრდელად; წყვეტს შეილად აყვანის საკითხებს, აგრეთვე არასრულწლოვანებზე მეურვეობისა და მზრუნველობის საკითხებს, იცავს არასრულწლოვანთა უფლებებს; ორგანიზაციას უწევს მუშაობას არასრულწლოვანთა უზედამხედველობის აღსაკვეთად;

ზ) იღებს ზომებს სკოლის გარეთ ბავშვთა დასვენების ორგანიზაციისათვის მათი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, შეიმუშავებს და ახორციელებს ღონისძიებებს ბავშვთა უმეთვალყურეობისა და არასრულწლოვანთა მიერ სამართალდარღვევის თავიდან ასაცილებლად.

მუხლი 21. კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობისა და მეცნიერების დარგში მშრომელთა დებულებების საქალაქო საბჭო:

ა) ხელმძღვანელობს კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობას, საქალაქო დაქვემდებარების კულტურულ-საგანმანათლებლო ორგანიზაციებსა და დაწესებულებებს, იღებს ზომებს მათი მატერიალურ-ფინანსური ბაზის განსამტკიცებლად, კონტროლს უწევს

კულტურის სხვა ორგანიზაციათა და დაწესებულებათა საქმიანობის მათი დაქვემდებარების მიუხედავად;

ბ) კონტროლს უწევს საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების კულტფონდების სახსრების გამოყენებას და საჭირო შემთხვევებში მათთან შეთანხმებით ახორციელებს ღონისძიებებს აღნიშნული სახსრების ცენტრალიზებულად გამოყენებისათვის; იღებს ზომებს ხალხური შემოქმედებისა და მხატვრული თვითმოქმედების განვითარებისათვის; ორგანიზაციას უკეთებს საერთოსაქალაქო ღონისძიებათა ჩატარებას კულტურის დარგში;

გ) ხელმძღვანელობს მოსახლეობის კინომომსახურებას, იღებს ზომებს კინოქსელის გაფართოებისათვის;

დ) ხელს უწყობს მეცნიერების განვითარებას; ეხმარება მუშაობაში ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებულ სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებს, უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებს;

ე) ხელს უწყობს ახალი სამოქალაქო წეს-ჩვეულებების დანერგვას ყოფა-ცხოვრებაში;

ვ) უზრუნველყოფს ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებული ისტორიული, ისტორიულ-რევოლუციური და მემორიალური კომპლექსებისა და ძეგლების, მხედრული და შრომითი დიდების, კულტურის, ხელოვნების, არქიტექტურის, არქეოლოგიური ძეგლებისა და ნაკრძალების აღრიცხვასა და დაცვას;

ზ) ხელს უწყობს საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ საქალაქო, რაიონული ორგანიზაციის მუშაობას.

მუხლი 22. ჯანმრთელობის დაცვის, ფიზიკური კულტურისა და სპორტის დარგში მშრომელთა დებუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) ხელმძღვანელობს ჯანმრთელობის დაცვის საქმეს ქალაქში, საქალაქო დაქვემდებარების ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებებს, იღებს ზომებს მათი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებისათვის, მოსახლეობის სამედიცინო დახმარების ორგანიზაციისათვის;

ბ) ახორციელებს კონტროლს ზემდგომი დაქვემდებარების ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა მუშაობაზე;

გ) ახორციელებს ქალაქის საცხოვრებელი და საზოგადოებრივი შენობების შენახვის სანიტარული წესებისა და ქალაქში ჯეროვანი სანიტარული მდგომარეობის დაცვის უზრუნველყოფის ღონისძიებებს; იღებს ზომებს მოსახლეობაში სანიტარულ-საგანმანათლებლო

მუშაობის ორგანიზაციისათვის; ხელმძღვანელობს სავეტერინარულ ზედამხედველობის საქმეს;

ღ) უზრუნველყოფს ქალაქის საწარმოო, საცხოვრებელ და საზოგადოებრივ შენობებში, ეზოებში, ქუჩებსა და მოედნებზე ხმაურის თავიდან აცილების, მისი ინტენსიურობის შემცირებისა და აღმოფხვრის ღონისძიებათა გატარებას;

ყ) ახორციელებს სახელმწიფო კონტროლს ატმოსფერული ჰაერის, წყლების, ნიადაგისა და ბუნებრივი გარემოს დაცვის წესების შესრულებაზე, მათ შორის სანიტარული მოთხოვნების დაცვაზე ამ დარგში;

კ) უზრუნველყოფს ინფექციურ დაავადებათა გავრცელების თავიდან აცილების, აგრეთვე მათი ლიკვიდაციის ღონისძიებათა განხორციელებას; ეპიდემიური ინფექციური დაავადებების გაჩენის ან გავრცელების საშიშროების შემთხვევაში დადგენილი წესით შემოიღებს ქალაქის ტერიტორიაზე შრომის, სწავლის, მოძრაობისა და გადაზიდვა-გადმოზიდვის განსაკუთრებულ პირობებსა და რეჟიმებს, რომლებიც ითვალისწინებენ ამ დაავადებათა გავრცელების თავიდან აცილებას და ლიკვიდაციას;

ხ) მონაწილეობას იღებს ადგილების კურორტად ცნობის, კურორტების სანიტარული დაცვის ზონების საზღვრების დადგენისა და მათი რეჟიმის განსაზღვრის საკითხთა გადაწყვეტაში;

თ) ორგანიზაციას უკეთებს დედათა და ბავშვთა დაცვას; უზრუნველყოფს გამაჯანსაღებელ ღონისძიებათა გატარებას ბავშვებსა და მოზარდებს შორის, კონტროლს უწევს ბავშვებისა და მოზარდებისათვის სამედიცინო დახმარების ორგანიზაციას;

ი) წარმართავს წითელი ჯვრის საქართველოს სსრ საზოგადოების საქალაქო ორგანიზაციის საქმიანობას;

კ) ხელმძღვანელობს უწევს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის საქმეს; ორგანიზაციას უკეთებს საერთო-საქალაქო სპორტულ ღონისძიებათა ჩატარებას;

ლ) ხელმძღვანელობს უწევს სასამართლოს მიერ არაქმედუნარიანად ან შეზღუდულ ქმედუნარიანობის მქონედ მიჩნეულ სრულწლოვან პირებზე მეურვეობისა და მზრუნველობის საქმეს;

მ) ამტკიცებს ქალაქის ტერიტორიაზე სპორტულ შენობათა და ნაგებობათა განლაგების გეგმებს მათი დაქვემდებარების მიუხედავად;

ნ) იღებს ზომებს მასობრივი დასვენების ქალაქგარე ზონების

განვითარებისათვის, მათი აღჭურვისა და კეთილმოწყობისათვის კონტროლს უწევს ამ ზონების გამოყენებას.

მუხლი 23. შრომისა და კადრების მომზადების დარგში მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) აწარმოებს შრომითი რესურსების აღრიცხვას და აწესრიგებს მათს განაწილებას ქალაქის ტერიტორიაზე, ახორციელებს მათი რაციონალური გამოყენების ღონისძიებებს; ორგანიზაციას უწევს მოქალაქეთა შრომითს მოწყობას;

ბ) აკონტროლებს შრომის კანონმდებლობის, შრომის დაცვისა და უსაფრთხოების ტექნიკის წესების შესრულებას საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში;

გ) ამტკიცებს იმ ახალგაზრდათა შრომითი მოწყობის გეგმებს, რომლებიც ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებს ამთავრებენ, და უზრუნველყოფს, რომ ეს გეგმები შეასრულოს ყველა საწარმომ, დაწესებულებამ და ორგანიზაციამ;

დ) პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სასწავლებლებს დახმარებას უწევს მუშაობაში და მოსწავლეებით მათ დაკომპლექტებაში; ახორციელებს კონტროლს მასობრივი პროფესიების კადრების მომზადებასა და გადამზადებაზე საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში;

ე) უზრუნველყოფს მუშების ორგანიზებული შეგროვების გეგმების შესრულებას და ახორციელებს კონტროლს იმაზე, რომ საწარმოებმა და ორგანიზაციებმა შეასრულონ ვალდებულებანი საწარმოებსა და მშენებლობებზე წარგზავნილი მუშებისათვის საჭირო საწარმოო და საბინაო-საყოფაცხოვრებო პირობების შექმნისათვის;

ვ) ხელს უწყობს საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში სოციალისტური შეჯიბრების გაშლას, შრომის მეცნიერული ორგანიზაციის დანერგვას, შრომის მოწინავე მეთოდების გავრცელებასა და მისი ნაყოფიერების ამაღლებას, შრომისა და საწარმოო დისციპლინის განმტკიცებას;

ზ) გეგმავს ქალაქისათვის საჭირო სახალხო განათლების, კულტურის, ჯანმრთელობის დაცვისა და სხვა დარგების მუშაკების კონტინგენტს, უზრუნველყოფს ამ კადრების სწორად განაწილებას, გამოყენებასა და კვალიფიკაციის ამაღლებას;

თ) ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებულ საწარმოებთან, დაწესებულებებთან და ორგანიზაციებთან შეთანხმებით განსაზღვრავს მათი მუშაობის დაწყების დროს; ადგენს მოსახლეობის მომსახურ-

რებასთან დაკავშირებული საწარმოებისა და ორგანიზაციების მუშაობის დღეებსა და საათებს.

მუხლი 24. სოციალური უზრუნველყოფის დარგში მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) ხელმძღვანელობს სოციალური უზრუნველყოფის საქმეს; უზრუნველყოფს კანონმდებლობით დადგენილი პენსიებისა და დახმარებების დროულად და სწორად დანიშვნასა და გადახდას, მოქალაქეთათვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული შეღავათებისა და უპირატესობების მიცემას;

ბ) ხელმძღვანელობს საქალაქო დაქვემდებარების სოციალური უზრუნველყოფის დაწესებულებებს და კონტროლს უწევს ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებული ზემდგომი დაქვემდებარების სოციალური უზრუნველყოფის დაწესებულებათა მუშაობას;

გ) აღძრავს კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით შუამდგომლობებს საკავშირო, რესპუბლიკური და ადგილობრივი მნიშვნელობის პერსონალური პენსიების დაწესების შესახებ;

დ) ახორციელებს ღონისძიებებს ინვალიდების, სამხედრო მოსამსახურეთა, დაღუპულ მეომართა და პარტიზანთა ოჯახების წევრების შრომითი მოწყობისათვის, ორგანიზაციას უწევს ინვალიდთა პროფესიულ სწავლებას, უზრუნველყოფს ისეთი წარმოებების ორგანიზაციას, რომლებშიც შესაძლებელია ინვალიდთა შრომის გამოყენება;

ე) განიხილავს სოციალური უზრუნველყოფის დაწესებულებებში მოქალაქეთა გაგზავნასთან დაკავშირებულ საკითხებს;

ვ) გადაწყვეტს იმ სრულწლოვანი პირებისადმი მეურვეობისა და მზრუნველობის დაწესების საკითხებს, რომლებსაც ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო არ შეუძლიათ დამოუკიდებლად განახორციელონ თავიანთი უფლებანი და შეასრულონ თავიანთი მოვალეობანი, იღებს ზომებს მათი მატერიალურ-საყოფაცხოვრებო პირობების გასაუმჯობესებლად;

ზ) ახორციელებს კონტროლს საექიმო-შრომითი ექსპერტიზის ორგანოების მუშაობაზე;

თ) ეხმარება მუშაობაში უსინათლოთა და ყრუ-მუნჯთა საქალაქო საზოგადოებებს.

მუხლი 25. სახალხო კონტროლის განხორციელების, სოციალისტური კანონიერების უზრუნველყოფის, სახელმწიფო, საზოგადოე-

ბრივი წესრიგისა და მოქალაქეთა უფლებების დაცვის დარგში
მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) ქმნის სახალხო კონტროლის საქალაქო კომიტეტს და ხელმძღვანელობს მის საქმიანობას; იღებს ზომებს ქალაქის ტერიტორიაზე სახელმწიფო და საზოგადოებრივი კონტროლის განხორციელებაში მშრომელთა მონაწილეობის კოორდინაციისათვის;

ბ) უზრუნველყოფს სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ კანონების, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კანონების და სახელმწიფო ხელისუფლების ზემდგომი ორგანოებისა და სახელმწიფო მართვის ორგანოების სხვა აქტების დაცვას, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წესრიგის, სოციალისტური საკუთრების, მოქალაქეების, სახელმწიფო დაწესებულებების, საწარმოების, კოოპერაციული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების უფლებებისა და კანონით უზრუნველყოფილი ინტერესების დაცვას; ორგანიზაციას უქეთებს მოსახლეობისათვის კანონმდებლობის ახსნა-განმარტების და იურიდიული დახმარების გაწევის საქმეს; ებრძვის ზედმეტობებს, მფლანგველობას და კუთხურობას ქალაქის მეურნეობებში;

გ) საჭირო შემთხვევებში აუქმებს საბჭოსადმი დაქვემდებარებული მართვის ორგანოების, აგრეთვე საქალაქო დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა ბრძანებებსა და განკარგულებებს; აუქმებს საბინაო-სამშენებლო კოოპერატივების ისეთ გადაწყვეტილებებს, რომლებიც კანონმდებლობას ეწინააღმდეგებიან;

დ) შეაჩერებს საბინაო, კომუნალური და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობის, კეთილმოწყობის, მიწათსარგებლობის, განაშენიანების, ბუნებისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის, მოსახლეობის სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო მომსახურების საკითხებზე ზემდგომი დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა იმ ბრძანებებისა და განკარგულებების შესრულებას, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან კანონმდებლობას, და ამის შესახებ აცნობებს შესაბამის ზემდგომ ორგანოებს;

ე) უზრუნველყოფს მოქალაქეთა წინადადებების, განცხადებებისა და საჩივრების დროულად და სწორად განხილვასა და გადაწყვეტას; ამოწმებს, თუ როგორ განიხილავენ მოქალაქეთა წინადადებებს, განცხადებებსა და საჩივრებს ქალაქის ტერიტორიაზე განლა-

გებულ საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში, მენს ამ საკითხებზე მათი ხელმძღვანელების ანგარიშებს;

ვ) იღებს კანონმდებლობით განსაზღვრულ შემთხვევებში და წესით გადაწყვეტილებებს, რომლებიც ითვალისწინებენ მათი დარღვევისათვის ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას დადგენილ ფარგლებში;

ზ) თვალყურს ადევნებს თავის ტერიტორიაზე განლაგებულ შრომა-გასწორების დაწესებულებათა საქმიანობას იმ უფლებების ფარგლებში, რომლებიც მინიჭებული აქვს სსრ კავშირის და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში — აგრეთვე აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კანონმდებლობით;

თ) ხელმძღვანელობს საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის ნებაყოფლობითი სახალხო რაზმებისა და ამხანაგური სასამართლოების საქმიანობას;

ი) ხელმძღვანელობს შინაგან საქმეთა დაქვემდებარებულ ორგანოებს; უზრუნველყოფს საპასპორტო სისტემის წესების დაცვას;

კ) ხელმძღვანელობს მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოების მუშაობასა და საქალაქო არქივს;

ლ) ხელს უწყობს მუშაობაში სასამართლოს, პროკურატურის და იუსტიციის სხვა ორგანოებს;

მ) ხელმძღვანელობს ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის საქმეს ქალაქის ტერიტორიაზე და ნებაყოფლობითი სახანძრო რაზმების მუშაობას;

ნ) იღებს ზომებს სტიქიურ უბედურებათა თავიდან აცილებისა და მათი შედეგების ლიკვიდაციისათვის; საჭირო შემთხვევებში სტიქიურ უბედურებასთან ბრძოლაში და მისი შედეგების სალიკვიდაციოდ ჩააბამს საწარმოებს, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებს, აგრეთვე მოსახლეობას;

ო) ორგანიზაციას უწყევს სამუშაოებს მდინარეებზე, ტბებსა, ზღვისპირა უბნებში, წყალსაცავებსა და სხვა წყალსატევებში ადამიანთა სიცოცხლის დასაცავად;

პ) კონტროლს უწყევს რელიგიური კულტების შესახებ კანონმდებლობის დაცვას.

მუხლი 26. თავდაცვითი მუშაობის დარგში მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) უზრუნველყოფს საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ სსრ კავშირის კანონის შესრულებას ყველა თანამდებობის

პირის და მოქალაქის, აგრეთვე საწარმოს, დაწესებულებისა და განიზაციის მიერ;

ბ) ხელმძღვანელობს სამოქალაქო თავდაცვას ქალაქის ტერიტორიაზე;

გ) ხელს უწყობს ნამდვილ სამხედრო სამსახურში მოქალაქეთა გაწვევის ჩატარებას, აგრეთვე სასწავლო შეკრებებისა და დაწყებითი სამხედრო მომზადების ორგანიზაციასა და ჩატარებას;

დ) კონტროლს უწევს თადარიგში დათხოვნილ და სსრ კავშირის შეიარაღებულ ძალთა რიგებიდან დემობილიზებულ მოქალაქეთა შეღავათებისა და უპირატესობების შესახებ კანონმდებლობის დაცვას;

ე) ეწევა მუშაობას მოსახლეობის, განსაკუთრებით ახალგაზრდობის, სამხედრო-პატრიოტული აღზრდისათვის, საბრძოლო ტრადიციების პროპაგანდისათვის; ავითარებს მშრომელთა კოლექტივების საშეფო კავშირურთიერთობას სამხედრო ნაწილებთან; ხელს უწყობს თავდაცვის ნებაყოფლობითი საზოგადოებების მუშაობას.

მუხლი 27. საქალაქო საბჭო კანონით მინიჭებულ უფლებათა ფარგლებში ხელმძღვანელობს მშრომელთა დეპუტატების სასოფლო და სადაბო საბჭოების საქმიანობას, რომელთა ტერიტორიაც შედის ქალაქის საბჭოს მიერ გაერთიანებული ტერიტორიის შემადგენლობაში, ამტკიცებს სოფლებისა და დაბების განვითარების ძირითად საგეგმო მარეგულაციებს; განსაზღვრავს სასოფლო და სადაბო ბიუჯეტებს შემოსავლისა და გასავლის საერთო თანხით, საკასო საბრუნავი სახსრების რაოდენობას ამ ბიუჯეტისათვის; ამტკიცებს სახელმწიფო გადასახადებიდან და შემოსავლიდან ანარიცხების რაოდენობას სოფლისა და დაბის ბიუჯეტებისათვის; გამიჯნავს ქალაქის ბიუჯეტის შემოსავალსა და გასავალს სასოფლო და სადაბო ბიუჯეტებს შორის, აგრეთვე ახორციელებს სხვა უფლებებსა და მოვალეობებს, რომლებიც გათვალისწინებულია სასოფლო და სადაბო საბჭოების მიმართ საქართველოს სსრ კანონით „საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს შესახებ“, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთის და აჭარის ასრ კანონებით მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს შესახებ.

მუხლი 28. რესპუბლიკური (საქართველოს სსრ, აფხაზეთის და აჭარის ასრ) და საოლქო დაქვემდებარების ქალაქის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო ამ კანონით გათვალისწინებული

საკითხების გარდა წყვეტს სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ, ავტონომიურ რესპუბლიკებში კი — აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კანონმდებლობით მის გამგებლობაში გადაცემულ სახელმწიფო, სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის სხვა საკითხებსაც.

მუხლი 29. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო საბჭო განიხილავს და აღძრავს შუამდგომლობებს სსრ კავშირის ორდენებითა და მედლებით დაჯილდოების, „გმირი დედის“ საპატიო წოდების მინიჭების და საქართველოს სსრ ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთის და აჭარის ასსრ ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ.

2. რაიონული დაქვემდებარების ქალაქის მშრომელთა დეპუტატების სახალაქო საბჭოს უფლება-მოვალეობანი

მუხლი 30. რაიონული დაქვემდებარების ქალაქის მშრომელთა დებუტატების საქალაქო საბჭო:

ა) ამტკიცებს საქალაქო მეურნეობის განვითარებისა და ქალაქის სოციალურ-კულტურული მშენებლობის ნაკრებ პერსპექტიულ და წლიურ გეგმებს და კონტროლს უწევს მათს შესრულებას; ამტკიცებს პერსპექტიულ და წლიურ საგეგმო დავალებებს, საქალაქო დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციებისათვის, აგრეთვე აღნიშნულ საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა განლაგების, განვითარებისა და სპეციალიზაციის გეგმებს;

ბ) განიხილავს ქალაქის ტერიტორიაზე ზემდგომი დაქვემდებარების ადგილობრივი მრეწველობის, საყოფაცხოვრებო მომსახურების, ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების საწარმოთა, კულტურის, სახალხო განათლების და ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა განლაგების, განვითარებისა და სპეციალიზაციის გეგმებს, საჭირო შემთხვევებში შეაქვს თავისი წინადადებები შესაბამის ზემდგომ ორგანოებში;

გ) განიხილავს ქალაქის ტერიტორიაზე განლაგებული ზემდგომი დაქვემდებარების საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა გეგმების პროექტებს იმ ნაწილში, რომელიც ეხება საბინაო და კომუნალური მეურნეობის განვითარებას, გზების, სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტების მშენებლობას, კეთილმოწყობასა და მოსახლეობის მომსახურებას-

თან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს, საჭირო შემთხვევებში შეჭმტთავისი წინადადებანი შესაბამის ზემდგომ ორგანოებში, ამტკიცებს ამ საკითხებზე ნაკრებ საგეგმო მაჩვენებლებს, ამასთან, შეაქვს ისინი საქალაქო მეურნეობის განვითარებისა და ქალაქის სოციალურ-კულტურული მშენებლობის გეგმაში;

დ) ამტკიცებს ქალაქის ბიუჯეტს და ორგანიზაციას უწევს მის შესრულებას; საჭირო შემთხვევებში ბიუჯეტის შესრულების პროცესში ხელახლა ანაწილებს საბიუჯეტო სახსრებს კარიდან კარში (გარდა ხელფასის ასიგნობებისა); ამტკიცებს ანგარიშს ქალაქის ბიუჯეტის შესრულების შესახებ; საქალაქო ბიუჯეტის შესრულებისას დამატებით მიღებულ შემოსავალს, აგრეთვე გასავალზე შემოსავლის გადამეტების თანხებს, რომლებიც წარმოიშობა წლის დამლევისათვის შემოსავლის გადაჭარბებით შესრულების ან გასავლის მომჭირნეობის შედეგად, ახმარს ქალაქის მეურნეობისა და სოციალურ-კულტურული ღონისძიებების დაფინანსებას, მათ შორის კაპიტალურ დაბანდებებს, ადმინისტრაციულ ნაგებობათა მშენებლობასა და რემონტს და საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტისათვის ინვენტარის, მოწყობილობისა და სატრანსპორტო საშუალებების შეძენას (დაუშვებელია საქალაქო ბიუჯეტიდან აღნიშნული სახსრების ამოღება იმ ასიგნობათა ჯარდა, რომლებიც გამოყენებული არ არის ცენტრალიზებული კაპიტალური დაბანდების გეგმისა და სოციალურ-კულტურული დაწესებულებების ქსელის განვითარების გეგმის შეუსრულებლობასთან დაკავშირებით);

ე) ადგილობრივი გადასახადებისა და გამოსაღებების შესახებ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების მე-2 მუხლის შესაბამისად აძლევს შეღავათებს ადგილობრივი გადასახადებისა და გამოსაღებების მიხედვით, აგრეთვე რაიონული საფინანსო ორგანოების წინასწარი დასკვნით, სასოფლო-სამეურნეო გადასახადზე სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის შესახებ სსრ კავშირის კანონის მე-18 მუხლის შესაბამისად;

ვ) განიხილავს ქალაქის გენერალურ გეგმას და დადგენილი წესით წარუდგენს მას დასამტკიცებლად სახელმწიფო მართვის შესაბამის ზემდგომ ორგანოებს; განაგებს მთელ მიწებს ქალაქის ფარგლებში;

ზ) ხელმძღვანელობს საქალაქო დაქვემდებარების სამრეწველო საწარმოებსა და სამშენებლო ორგანიზაციებს, ქალაქის საბინაო და კომუნალურ მეურნეობას, კეთილმოწყობას, საქალაქო ტრანს-

პორტს, სახელმწიფო და კოოპერაციულ ვაჭრობას და საზოგადოებრივ კვებას, საქალაქო დაქვემდებარების საყოფაცხოვრებო მომსახურების საწარმოებსა და ორგანიზაციებს;

თ) ხელმძღვანელობს ქალაქის ტერიტორიაზე კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობას, ჯანმრთელობის დაცვის, სოციალური უზრუნველყოფის, სახალხო განათლების საქმეს;

ი) უზრუნველყოფს სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ კანონების, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კანონების, სახელმწიფო ხელისუფლების ზემდგომი ორგანოებისა და სახელმწიფო მართვის ორგანოების სხვა აქტების დაცვას, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წესრიგის, სოციალისტური საკუთრების, მოქალაქეების, სახელმწიფო დაწესებულებების, საწარმოების, კოოპერაციული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების უფლებებისა და კანონით უზრუნველყოფილი ინტერესების დაცვას, ებრძვის ზედმეტობებს, მფლანგველობას, კუთხურობას ქალაქის მეურნეობებში; ორგანიზაციას უკეთებს მოსახლეობისათვის კანონმდებლობის ახსნა-განმარტების და იურიდიული დახმარების გაწევის საქმეს;

კ) საჭირო შემთხვევებში აუქმებს საბჭოსათვის დაქვემდებარებული მართვის ორგანოების, აგრეთვე საქალაქო დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა ბრძანებებსა და განკარგულებებს; შეაჩერებს საბინაო, კომუნალური და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობის, კეთილმოწყობის, მიწათსარგებლობის, განაშენიანების, ბუნების და კულტურის ძეგლთა დაცვის, მოსახლეობის სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო მომსახურების საკითხებზე ზემდგომი დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა იმ ბრძანებებისა და განკარგულებების შესრულებას, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან კანონმდებლობას და ამის შესახებ აცნობებს შესაბამის ზემდგომ ორგანოებს;

ლ) შეუძლია განახორციელოს ამ კანონის 12-26 და 29-ე მუხლებით გათვალისწინებული სხვა უფლებები და მოვალეობები სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კანონმდებლობით დადგენილ ფარგლებში.

მუხლი 31. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო საბჭო რაიონული დაქვემდებარების ქალაქისა, გარდა ამ კანონით გათვალისწინებული საკითხებისა, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკაში აგრეთ-

ვე შესაბამისი ავტონომიური რესპუბლიკის „მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს შესახებ“, კანონით გათვალისწინებული საკითხებისა, გადაწყვეტს სახელმწიფო, სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის სხვა საკითხებსაც, რომლებიც მის გამგებლობასაა მიკუთვნებული სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ კანონმდებლობით, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკაში აგრეთვე აფხაზეთის ან აჭარის ასსრ კანონმდებლობით.

მუხლი 32. რაიონული დაქვემდებარების ქალაქების მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოების საქმიანობის ხელმძღვანელობას კანონით მინიჭებული უფლებების ფარგლებში ახორციელებს მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭო.

თავი III

მშრომელთა დეპუტატების ქალაქის რაიონული საბჭოს უფლება-მოვალეობანი

მუხლი 33. მშრომელთა დეპუტატების ქალაქის რაიონული საბჭო:

ა) ამტკიცებს რაიონის მეურნეობის განვითარებისა და რაიონის სოციალურ-კულტურული მშენებლობის ნაკრებ პერსპექტიულ და წლიურ გეგმებს, ორგანიზაციასა და კონტროლს უწევს მათს შესრულებას; ამტკიცებს პერსპექტიულ და წლიურ საგეგმო დავალებებს რაიონული დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციებისათვის, აგრეთვე აღნიშნულ საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა განლაგების, განვითარებისა და სპეციალიზაციის გეგმებს;

ბ) განიხილავს რაიონის ტერიტორიაზე ზემდგომი დაქვემდებარების ადგილობრივი მრეწველობის, საყოფაცხოვრებო მომსახურების, ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების საწარმოების, კულტურის, სახალხო განათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის ორგანიზაციათა და დაწესებულებათა განლაგების, განვითარებისა და სპეციალიზაციის გეგმებს, საჭირო შემთხვევებში შეაქვს თავისი წინადადებები შესაბამის ზემდგომ ორგანოებში;

გ) განიხილავს რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული ზემდგომი დაქვემდებარების საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანი-

ზაციათა გეგმების პროექტებს იმ ნაწილში, რომელიც ეხება საზოგადოებრივ და კომუნალური მეურნეობის განვითარებას, გზების, სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტთა მშენებლობას, სახალხო მოხმარების საქონლისა და ადგილობრივი საშენი მასალების წარმოებას, კეთილმოწყობას, ვაჭრობას, საზოგადოებრივ კვებას, სახალხო განათლებას, ჯანმრთელობის დაცვას, კულტურასა და მოსახლეობის მომსახურებასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს, საჭირო შემთხვევებში შეაქვს თავისი წინადადებები შესაბამის ზემდგომ ორგანოებში. ამტკიცებს ამ საკითხებზე ნაკრებ საგეგმო მაჩვენებლებს; ამასთან, შეაქვს ისინი რაიონის მეურნეობის განვითარებისა და რაიონის სოციალურ-კულტურული მშენებლობის გეგმაში;

დ) ამტკიცებს რაიონის ბიუჯეტს და ორგანიზაციას უწევს მის შესრულებას; საჭირო შემთხვევებში ბიუჯეტის შესრულების პროცესში ხელახლა ანაწილებს საბიუჯეტო სახსრებს კარიდან კარში, აგრეთვე ხელახლა ანაწილებს ხელფასის ასიგნობებს ხელფასის დამტკიცებული ფონდის ფარგლებში, ამტკიცებს ანგარიშს რაიონის ბიუჯეტის შესრულების შესახებ; რაიონის ბიუჯეტის შესრულებისას დამატებით მიღებულ შემოსავალს, აგრეთვე გასავალზე შემოსავლის გადამეტების თანხებს, რომელიც შეიქმნა წლის დამლევისათვის შემოსავლის გადაჭარბებით შესრულების ან გასავლის მომჭირნეობით ხარჯვის შედეგად, ახმარს რაიონის მეურნეობისა და სოციალურ-კულტურული ღონისძიებების დაფინანსებას, მათ შორის კაპიტალურ დაბანდებებს, ადმინისტრაციულ ნაგებობათა მშენებლობასა და რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტისათვის სატრანსპორტო საშუალებების შეძენას, აღმასრულებელი კომიტეტის, განყოფილებებისა და სამმართველოების, სასამართლო ორგანოების შენობების კაპიტალური რემონტის ჩატარებას, მათთვის ინვენტარისა და მოწყობილობის შეძენას (დაუშვებელია რაიონის ბიუჯეტიდან აღნიშნული სახსრების ამოღება იმ ასიგნობათა გარდა, რომლებიც გამოყენებული არ არის ცენტრალიზებული კაპიტალური დაბანდებების გეგმისა და სოციალურ-კულტურული დაწესებულებების ქსელის განვითარების გეგმის შეუსრულებლობასთან დაკავშირებით);

ე) ხელმძღვანელობს მუშაობას სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადებისა და გამოსაღებების გამოანგარიშებისა და გადახდ-

ვინებისათვის; ამცირებს განაკვეთებს და აწესებს შეღავათებს ადგილობრივი გადასახადებისა და გამოსაღებების მიხედვით როგორც ცალკეული კატეგორიების დასაბეგრი ობიექტებისა და გადამხდელთა ჯგუფებისათვის, ისე ცალკეული გადამხდელებისათვის ადგილობრივი გადასახადებისა და გამოსაღებების შესახებ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების მე-2 მუხლის შესაბამისად; აძლევს შეღავათებს სსრ კავშირის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონის მე-18 მუხლის შესაბამისად; კანონით გათვალისწინებული წესით ცალკეული გადამხდელებისათვის ადგენს დამატებით შეღავათებს სახელმწიფო ბაჟის შესახებ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების მე-3 მუხლისა და მოსახლეობის საშემოსავლო გადასახადის შესახებ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების მე-4 მუხლის შესაბამისად;

ვ) ხელმძღვანელობს რაიონული დაქვემდებარების საყოფაცხოვრებო მომსახურების, ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების საწარმოებისა და ორგანიზაციების საქმიანობას, რაიონის საბინაო და კომუნალურ მეურნეობასა და კეთილმოწყობას, კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობას, სახალხო განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, სოციალური უზრუნველყოფის საქმეს;

ზ) ქმნის სახალხო კონტროლის რაიონულ კომიტეტს და ხელმძღვანელობს მის საქმიანობას; იღებს ზომებს რაიონის ტერიტორიაზე სახელმწიფო და საზოგადოებრივი კონტროლის განხორციელებაში მშრომელთა მონაწილეობის კოორდინაციისათვის; უზრუნველყოფს სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ კანონებისა და სახელმწიფო ხელისუფლების ზემდგომი ორგანოებისა და სახელმწიფო მართვის ორგანოების სხვა აქტების დაცვას, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წესრიგის, სოციალისტური საკუთრების, მოქალაქეების, სახელმწიფო დაწესებულებების, საწარმოების, კოლპე-რაციული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების უფლებებისა და კანონით უზრუნველყოფილი ინტერესების დაცვას; ებრძვის ზედმეტობებს, მფლანგველობასა და კუთხურობას რაიონის მეურნეობებში; ორგანიზაციას უკეთებს მოსახლეობისათვის კანონმდებლობის ახსნა-განმარტებისა და იურიდიული დახმარების გაწევის საქმეს;

თ) საჭირო შემთხვევაში აუქმებს საბჭოსათვის დაქვემდებარებული მართვის ორგანოების ხელმძღვანელების, აგრეთვე საქალაქო

დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა ბრძანებებსა და განკარგულებებს; შეაჩერებს საბინაო, კომუნალური და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობის, კეთილმოწყობის, მიწათსარგებლობის, განაშენიანების, ბუნების და კულტურის ძეგლთა დაცვის, მოსახლეობის სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო მომსახურების საკითხებზე ზემდგომი დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა იმ ბრძანებებისა და განკარგულებების შესრულებას, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან კანონმდებლობას, და ამის შესახებ აცნობებს შესაბამის ზემდგომ ორგანოებს;

ი) შეუძლია განახორციელოს უფლებები და მოვალეობები, რომლებიც ამ კანონის 12-26 და 29-ე მუხლებით არის გათვალისწინებული, გარდა იმ უფლებებისა და მოვალეობებისა, რომლებსაც ახორციელებს მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო საერთო-საქალაქო მნიშვნელობის საკითხების გადაწყვეტისა და საქალაქო მეურნეობის განვითარებაში ერთიანობის უზრუნველყოფის ხაზით.

მუხლი 34. ქალაქის რაიონის მშრომელთა დეპუტატების საბჭო ამ კანონით გათვალისწინებული საკითხების გარდა წყვეტს სახელმწიფო, სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის სხვა საკითხებსაც, რომლებიც მის გამგებლობას მიეკუთვნება სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთის ან აჭარის ასსრ კანონმდებლობით.

მუხლი 35. მშრომელთა დეპუტატების ქალაქის რაიონული საბჭოების საქმიანობის ხელმძღვანელობას კანონით მინიჭებული უფლებების ფარგლებში ახორციელებს მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო.

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო ამტკიცებს ქალაქის რაიონების განვითარების ძირითად საგეგმო მახვენებლებს, ადგენს მშრომელთა დეპუტატების ქალაქის რაიონული საბჭოების ბიუჯეტებს შემოსავლის საერთო თანხით და გასავლის საერთო თანხით თითოეული საქალაქო რაიონისათვის, ადგენს ამ ბიუჯეტების მიხედვით საკასო საბრუნავი სახსრების რაოდენობას, ამტკიცებს ქალაქის რაიონულ ბიუჯეტში სახელმწიფო გადასახადებისა და შემოსავლის ანარიცხის ოდენობას, აწარმოებს ქალაქის ბიუჯეტის შემოსავლისა და გასავლის გამიჯვნას საქალაქო ბიუჯეტსა და ქალაქის რაიონულ ბიუჯეტს შორის, ახორციელებს კონტროლს ქალაქის რაიონული ბიუჯეტების შესრულების მსვლელობაზე. აგრეთვე

წყვეტს სხვა საკითხებს, რომლებიც დაკავშირებულია მშრომელთა დეპუტატების ქალაქის რაიონული საბჭოების საქმიანობის წარმართვასა და კოორდინაციასთან საქალაქო მეურნეობის განვითარების მთლიანობის უზრუნველყოფის მიზნით.

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭო წყვეტს საქალაქო მეურნეობის განვითარების, ქალაქის დაგეგმარებისა და განაშენიანების, საქალაქო ტრანსპორტის მუშაობისა და ქალაქის სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის სხვა უმნიშვნელოვანეს საკითხებს მშრომელთა დეპუტატების ქალაქის რაიონული საბჭოების აზრის გათვალისწინებით.

თავი IV

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუშაობის ორგანიზაცია

1. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სისია

მუხლი 36. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სესიებს იწვევს საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი წელიწადში არანაკლებ ექვსჯერ, ესე იგი ორ თვეში ერთხელ მაინც, ხოლო მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს სესიებს იმ ქალაქებში, რომელთაც აქვთ რაიონული დაყოფა, იწვევენ წელიწადში არანაკლებ ოთხჯერ, ე. ი. სამ თვეში ერთხელ.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სესია შეიძლება მოიწვიონ აგრეთვე ქალაქის, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატების საერთო რიცხვის არანაკლებ ერთი მესამედის მოთხოვნით.

მუხლი 37. ახლად არჩეული მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს პირველ სესიას იწვევს წინა მოწვევის საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი არა უგვიანეს ორი კვირის ვადისა არჩევნების შემდეგ და მას ხსნის ერთ-ერთი ასაკით უხუცესი დეპუტატი. საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს შემდგომ სესიებს ხსნის საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე.

მუხლი 38. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაი-

ონული საბჭოს პირველ სესიას ახლად შექმნილ ქალაქში, რაიონში იწვევს მშრომელთა დეპუტატების ზემდგომი საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი არა უგვიანეს ორი კვირის ვადისა ქალაქის, რაიონის შექმნის დღიდან, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ მოეწყობა ახლად შექმნილი ქალაქის, ქალაქის რაიონის საბჭოს არჩევნები, — არა უგვიანეს ორი კვირის ვადისა საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს არჩევნების დღიდან.

მუხლი 39. ახლად შექმნილი რესპუბლიკური (საქართველოს სსრ და ასსრ) დაქვემდებარების ქალაქის საქალაქო საბჭოს პირველ სესიას იწვევს შესაბამისად საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, აფხაზეთის ან აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი.

მუხლი 40. სესიის გაძღოლისათვის საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო დეპუტატთაგან ირჩევს თავმჯდომარესა და მდივანს.

მუხლი 41. საბჭოს სესიის ოქმს ხელს აწერენ სესიის თავმჯდომარე და მდივანი.

მუხლი 42. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებას სესიის მოწვევის თარიღისა და ჩატარების ადგილის შესახებ, აგრეთვე საკითხებს, რომლებსაც საბჭოს წარუდგენენ განსახილველად, საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი დეპუტატებს აცნობს და მოსახლეობას აუწყებს სესიის განხმამდე არა უგვიანეს ათი დღისა.

მუხლი 43. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სესია უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება საბჭოს დეპუტატთა საერთო რიცხვის სულ ცოტა ორი მესამედი.

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუშაობაში სათათბირო ხმის უფლებით შეუძლიათ მონაწილეობა მიიღონ ზემდგომი საბჭოების დეპუტატებმა, აგრეთვე სესიაზე მოწვეულმა ქვემდგომი საბჭოების დეპუტატებმა, საწარმოების, დაწესებულებების, კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობებისა და სხვა ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა.

მუხლი 44. საკითხები მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სესიის განსახილველად შეაქვთ საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს, მუდმივ კომისიებსა და დეპუტატებს.

წინადადებები საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სესიის დღის წესრიგთან დაკავშირებით შეიძლება წარმოადგინონ საზოგა-

დობრივი ორგანიზაციების საქალაქო, რაიონულმა ორგანოებმა.

სესიის დღის წესრიგს და მუშაობის წესს ამტკიცებს საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო. სესიის დღის წესრიგში ამა თუ იმ საკითხის შეტანა ხდება საბჭოს გადაწყვეტილებით, რომელიც მიღებულია საბჭოს დეპუტატების საერთო რიცხვის ხმათა უბრალო უმრავლესობით.

მუხლი 45. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სესიაზე შეიძლება განხილულ იქნეს და გადაწყდეს ყველა საკითხი, რომელიც საბჭოს გამგებლობას განეკუთვნება. ამასთანავე მხოლოდ სესიებზე შეიძლება განხილულ იქნეს და გადაწყდეს შემდეგი საკითხები:

ა) დეპუტატთა რწმუნებების ცნობა; დეპუტატთა რწმუნების მოხსნა დეპუტატთა პირადი განხცადებების საფუძველზე;

ბ) აღმასრულებელი კომიტეტის არჩევა და მისი შემადგენლობის შეცვლა; მუდმივი კომისიების შექმნა, არჩევა და მათი შემადგენლობის შეცვლა;

გ) ანგარიშები აღმასრულებელი კომიტეტისა და მუდმივი კომისიების მუშაობის შესახებ;

დ) აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებისა და სამმართველოების შექმნა, მათი ხელმძღვანელების თანამდებობაზე დამტკიცება და განთავისუფლება;

ე) აღმასრულებელი კომიტეტის, მისი განყოფილებებისა და სამმართველოების სტრუქტურისა და შტატების დამტკიცება საქართველოს სსრ-ში მიღებული ნორმატივებისა და ამ აღმასკომისიის დადგენილი ადმინისტრაციულ-სამმართველო პერსონალის რაოდენობის შესაბამისად;

ვ) სახალხო კონტროლის საქალაქო, რაიონული კომიტეტის შექმნა, მისი შემადგენლობის დამტკიცება, სახალხო კონტროლის კომიტეტის თავმჯდომარის თანამდებობაზე დანიშვნა და განთავისუფლება;

ზ) აღმასრულებელ კომიტეტთან ადმინისტრაციული და სამეცნიერო კომისიების, არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიების შექმნა;

თ) რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოს თავმჯდომარის დამტკიცება;

ი) საქალაქო, რაიონის მეურნეობის განვითარებისა და სო-

ციალურ-კულტურული მშენებლობის ნაკრები პერსპექტიული
წლიური გეგმების დამტკიცება;

კ) ამომრჩეველთა განაწესების შესრულების ღონისძიებათა
გეგმების დამტკიცება;

ლ) გადაწყვეტილებათა მიღება დებუტატთა შეკითხვების გამო;

მ) ქალაქის, რაიონის ბიუჯეტისა და მისი შესრულების ანგარი-
შის დამტკიცება;

ნ) აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებათა დამტკიცე-
ბა საქალაქო, ქალაქის რაიონული ბიუჯეტის შესრულებისას დამა-
ტებით მიღებული შემოსავლის, აგრეთვე გასავალზე შემოსავლის
გადამეტების იმ თანხების გამოყენების შესახებ, რაც იქმნება წლის
დამლევს შემოსავლის გადაჭარბებით შესრულების ან გასავლის
ნაწილში მომჭირნეობის შედეგად;

ო) ქალაქის გენერალური გეგმის პროექტისა და საგარეუბნო
ზონის დაგეგმარების პროექტის განხილვა და მათი წარდგენა და-
სამტკიცებლად სახელმწიფო მართვის შესაბამის ზემდგომ ორგანო-
ებში.

მუხლი 46. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო, ქალაქის რაი-
ონული საბჭოს გადაწყვეტილებებს იღებენ ღია კენჭისყრით საბჭოს
დებუტატთა საერთო რიცხვის ხმების უბრალო უმრავლესობით და
მათ ხელს აწერენ საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდო-
მარე და მდივანი.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს გადაწყვეტილებებს აღ-
მასრულებელი კომიტეტის შემადგენლობის არჩევის ან შეცვლის
შესახებ ხელს აწერენ საბჭოს სესიის თავმჯდომარე და მდივანი.

მუხლი 47. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო, ქალაქის
რაიონული საბჭოს გადაწყვეტილებებს საბჭოს აღმასრულებელი
კომიტეტი ატყობინებს დაინტერესებულ ორგანიზაციებს, თანამდე-
ბობის პირებსა და მოქალაქეებს შვიდი დღის ვადაში.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს გადაწყვეტილებებში
მოცემული წინადადებები და რეკომენდაციები ქალაქის, რაიონის
ტერიტორიაზე განლაგებული ზემდგომი დაქვემდებარების საწარ-
მოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მისამართით უნდა
განიხილონ ამ ორგანიზაციების ხელმძღვანელებმა და განხილვის
შედეგები შეატყობინონ საბჭოს ათი დღის ვადაში.

მუხლი 48. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო (საოლქო და
რაიონული დაქვემდებარების), აგრეთვე ქალაქის რაიონული საბჭოს

გადაწყვეტილებები შეუძლია გააუქმოს მშრომელთა დეპუტატების შემდგომმა საბჭომ და შეაჩეროს შემდგომი საბჭოს აღმასრულებელმა კომიტეტმა.

რესპუბლიკური დაქვემდებარების (საქართველოს სსრ, აფხაზეთის და აჭარის ასსრ) ქალაქის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს გადაწყვეტილებები შეუძლია გააუქმოს, შესაბამისად, საქართველოს სსრ აფხაზეთის და აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმებმა და შეაჩეროს, შესაბამისად, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოებმა.

მუხლი 49. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს უფლება აქვს გააუქმოს მშრომელთა დეპუტატების ქვემდგომი საბჭოების და მათი აღმასრულებელი კომიტეტების გადაწყვეტილებანი და განკარგულენი.

მუხლი 50. რესპუბლიკური (საქართველოს სსრ აფხაზეთის და აჭარის ასსრ) და საოლქო დაქვემდებარების ქალაქის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს გადაწყვეტილებანი, რომლებიც ითვალისწინებენ ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას მათი დარღვევისათვის, ძალაში შედიან პრესაში გამოქვეყნებიდან 15 დღის შედეგ და მოქმედებენ გადაწყვეტილებაში მითითებული ვადის განმავლობაში, მაგრამ არა უმეტეს საბჭოს უფლებამოსილების ვადისა.

გადაუდებელ შემთხვევებში (სტიქიური უბედურება, ეპიდემია, ეპიზოოტია) გადაწყვეტილება შეიძლება სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს მისი გამოქვეყნების დღიდან.

2. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი

მუხლი 51. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი არის საბჭოს აღმასრულებელი და განმკარგულებელი ორგანო, რომელსაც ირჩევენ დეპუტატთა რიცხვიდან შემდეგი შემადგენლობით — საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილეები, მდივანი და 7-დან 15-მდე წევრი.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის რიცხობრივ შემადგენლობას განსაზღვრავს საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო.

მუხლი 52. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო (საოლქო,

რაიონული დაქვემდებარების ქალაქის) და ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი უშუალოდ ანგარიშვალდებულია მისი ამრჩევი საბჭოს, აგრეთვე მშრომელთა დეპუტატების ზემდგომი საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის წინაშე.

რესპუბლიკური დაქვემდებარების (საქართველოს სსრ და ასსრ) ქალაქის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი უშუალოდ ანგარიშვალდებულია მისი ამრჩევი საბჭოს, აგრეთვე საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკაში აფხაზეთის და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოების წინაშე.

მუხლი 53. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე ხელმძღვანელობს სახელმწიფო, სამეურნეო და სოციალურ-კულტურულ მშენებლობას საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს, სახელმწიფო ხელისუფლებისა და სახელმწიფო მართვის ზემდგომი ორგანოების გადაწყვეტილებათა საფუძველზე.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი განიხილავს და წყვეტს საკითხებს, რომლებიც საბჭოს გამგებლობას განეკუთვნება, გარდა იმ საკითხებისა, რომლებიც ამ კანონის 45-ე მუხლის შესაბამისად განხილულ უნდა იქნეს და გადაწყდეს მხოლოდ საბჭოს სესიებზე.

მუხლი 54. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი იწვევს საბჭოს სესიებს და უზრუნველყოფს მათს მომზადებას; ორგანიზაციას უწევს უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე საბჭოს გადაწყვეტილებათა პროექტების მოსახლეობის მიერ წინასწარ განხილვას.

მუხლი 55. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი საბჭოს სესიებს შორის პერიოდში კოორდინაციას უწევს საბჭოს მუდმივი კომისიების მუშაობას, ჩააბამს მათ იმ საკითხების მომზადებაში, რომლებსაც განიხილავენ საბჭოს სესიებზე და აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომებზე, აცნობს კომისიებს აღმასრულებელი კომიტეტის მუშაობის გეგმებს, ზემდგომი სახელმწიფო ორგანოების გადაწყვეტილებებს, განაზოგადებს და ავრცელებს მუდმივი კომისიების გამოცდილებებს, უზრუნველყოფს მათთვის ტექნიკური მომსახურების გაწევას, განიხილავს კომისიების მიერ წარმოდგენილ წინადადებებს.

მუხლი 56. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი საჭირო დახმარებას უწევს დეპუტატებს მათ მიერ დეპუტატის მოვალეობათა შესრულებაში, ამომრჩეველთა წინაშე ანგარიშის მომზადებასა და ჩაბარებაში, ინფორმაციას აწვდის დეპუტატებს საბჭოს გადაწყვეტილებათა შესრულების მსვლელობის შესახებ, იმ ღონისძიებათა შესახებ, რომლებიც მიიღეს საბჭოს სესიებზე დეპუტატთა მიერ გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნებისა და წინადადებების გამო და საბჭოს სესიათა შორის პერიოდში გაწეული მუშაობის ძირითადი საკითხების შესახებ.

მუხლი 57. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი წარადგენს საბჭოს დასამტკიცებლად ქალაქის, რაიონის მეურნეობის განვითარებისა და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის ნაკრებ პერსპექტიულ და წლიურ გეგმებს, ქალაქის, რაიონის ბიუჯეტსა და ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს.

აღმასრულებელი კომიტეტი მოახსენებს მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონულ საბჭოს, ქალაქის, რაიონის, მეურნეობის განვითარების, სოციალურ-კულტურული მშენებლობის გეგმებისა და ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ.

მუხლი 58. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი წარადგენს საბჭოს დასამტკიცებლად ამომრჩეველთა განაწესების შესრულების ღონისძიებათა გეგმებს და ორგანიზაციას უკეთებს მათ შესრულებას, აცნობებს დეპუტატებსა და მოსახლეობას, თუ როგორ სრულდება განაწესები.

მუხლი 59. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი ხელმძღვანელობას უწევს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებსა და სამმართველოებს, საქალაქო, რაიონული დაქვემდებარების საწარმოებს, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებს; საბჭოს სესიებს შორის პერიოდში ნიშნავს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებისა და სამმართველოების ხელმძღვანელთა მოვალეობის შემსრულებლებს და გადააყენებს მოვალეობის შესრულებისაგან აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებათა და სამმართველოების ხელმძღვანელებს, რაც შემდგომ უნდა დამტკიცდეს მორიგ სესიაზე.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომი-

ტეტი თანამდებობაზე ნიშნავს და ათავისუფლებს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებათა და სამმართველოთა სხვა ხელმძღვანელ მუშაკებს, საქალაქო, რაიონული დაქვემდებარების საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებს (თანამდებობათა იმ სიის შესაბამისად, რომელსაც საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი ამტკიცებს სახელმწიფო მართვის ზემდგომ ორგანოსთან შეთანხმებით).

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს შეუძლია განსახილველად მიიღოს საკითხები, რომლებიც მისი განყოფილებებისა და სამმართველოების გამგებლობაშია.

მუხლი 60. ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული ვაჭრობის, საზოგადოებრივი კვებისა და საყოფაცხოვრებო მომსახურების ზემდგომი დაქვემდებარების იმ საწარმოთა და ორგანიზაციათა, საბინაო და კომუნალური მეურნეობის ორგანოთა, ჯანმრთელობის დაცვის, სოციალური უზრუნველყოფისა და კულტურის იმ დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელების თანამდებობაზე დანიშვნა და განთავისუფლება, რომლებსაც დიდი მნიშვნელობა აქვთ ქალაქის, რაიონის მოსახლეობის მომსახურებისათვის, ხდება მხოლოდ მშრომელთა დეპუტატების შესაბამის საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტთან შეთანხმებით.

მუხლი 61. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებებს იღებენ აღმასრულებელი კომიტეტის მთელი შემადგენლობის ხმების უბრალო უმრავლესობით და მათ ხელს აწერენ საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე და მდივანი.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განკარგულებებს ხელს აწერს საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე.

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომებს იწვევენ საჭიროების მიხედვით, მაგრამ არანაკლებ ორჯერ თვეში.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება აღმასრულებელი კომიტეტის საერთო შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედისა.

მუხლი 62. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომებში სათათბი-

რო ხმის უფლებით მონაწილეობა შეუძლიათ მიიღონ მუდმივი კომისიების თავმჯდომარეებმა და წევრებმა, საბჭოს დებუტატებმა, საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებისა და სამმართველოების ხელმძღვანელებმა, რომლებიც არ შედიან მის შემადგენლობაში, აგრეთვე საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომაზე მოწვეულმა საწარმოების, დაწესებულებების და სხვა სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა.

მუხლი 63. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო (საოლქო და რაიონული დაქვემდებარების ქალაქის) და ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებები და განკარგულებები შეუძლიათ გააუქმონ შესაბამისად მშრომელთა დებუტატების საქალაქო, რაიონულმა საბჭომ და ზემდგომი საბჭოს აღმასრულებელმა კომიტეტმა.

რესპუბლიკური დაქვემდებარების (საქართველოს სსრ, ასსრ) ქალაქის მშრომელთა დებუტატების საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებები და განკარგულებები შეუძლიათ გააუქმონ მშრომელთა დებუტატების საქალაქო საბჭომ და შესაბამისად საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ, აფხაზეთის და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოებმა.

მუხლი 64. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი ანგარიშს თავისი მუშაობის შესახებ აბარებს წელიწადში ერთხელ მაინც მის ამრჩევ საბჭოს, აგრეთვე მშრომელთა კრებებს საწარმოებში, დაწესებულებებში, ორგანიზაციებში და მოქალაქეთა საცხოვრებელ ადგილებზე.

მუხლი 65. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს უფლებამოსილების გასვლის შემდეგ საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი ინარჩუნებს თავის უფლებამოსილებას ახლად არჩეული მშრომელთა დებუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მიერ ახალი აღმასრულებელი კომიტეტის შექმნამდე.

მუხლი 66. მშრომელთა დებუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებები და სამმართველოები იქმნება საქართველოს სსრ კანონმდებლობის, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კანონმდებლობის შესაბამისად და ისინი იმყოფებიან ბიუჯეტზე ან სამეურნეო ანგარიშზე.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომი-

ტეტის, მის განყოფილებათა და სამმართველოთა სტრუქტურა და შტატებს განსაზღვრავენ საქართველოს სსრ-ში მიღებული ნორმატივებისა და ამ აღმასკომისათვის დადგენილი ადმინისტრაციულ-სამმართველო პერსონალის რიცხვის შესაბამისად. შტატებს განსაზღვრავენ დადგენილი წესით, ხელფასის ფონდის ფარგლებში.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების განყოფილებათა და სამმართველოთა კომპეტენციას განსაზღვრავენ დებულებები, რომლებსაც ამტკიცებს საქართველოს სსრ, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოები, შესაბამისად.

მუხლი 67. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებები და სამმართველოები თავიანთ საქმიანობაში ექვემდებარებიან როგორც საქალაქო, ქალაქის რაიონულ საბჭოს და მის აღმასრულებელ კომიტეტს, ისე სახელმწიფო მართვის შესაბამის ზემდგომ დარგობრივ ორგანოებს.

მუხლი 68. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებისა და სამმართველოების ხელმძღვანელები განყოფილებებისა და სამმართველოების კომპეტენციის ფარგლებში გამოსცემენ ბრძანებებს საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს, მისი აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებებისა და განკარგულებების საფუძველზე და ამ გადაწყვეტილებებისა და განკარგულებების შესასრულებლად, აგრეთვე სახელმწიფო ხელისუფლების და სახელმწიფო მართვის ზემდგომი ორგანოების აქტების საფუძველზე.

მუხლი 69. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებები და სამმართველოები თავიანთი მუშაობის შესახებ ანგარიშს აბარებენ საბჭოს და მის აღმასრულებელ კომიტეტს, აგრეთვე მშრომელთა კრებებს საწარმოებში, დაწესებულებებში, ორგანიზაციებსა და მოქალაქეთა საცხოვრებელ ადგილებზე.

მუხლი 70. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი ახორციელებს ხელმძღვანელობასა და კონტროლს აღმასრულებელ კომიტეტთან საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მიერ შექმნილი ადმინისტრაციული, სამეთვალყურეო, აგრეთვე არასრულწლოვნთა საქმეების კომისიების საქმიანობაზე. აღნიშნული კომისიების კომპეტენციას

განსაზღვრავენ დებულებები, რომლებსაც ამტკიცებენ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აფხაზეთის და აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმები.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო აღმასრულებელ კომიტეტთან ქმნის აგრეთვე სხვა კომისიებს, რომელთა საქმიანობას ადგენს სსრ კავშირის და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კანონმდებლობა.

მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს თავისი საქმიანობის საკითხებზე შეუძლია შექმნას სხვა კომისიებიც, რომელთა ამოცანები განისაზღვრება მათი შექმნისთანავე.

მუხლი 71. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი კანონმდებლობის შესაბამისად უზრუნველყოფს ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს, მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების, რაიონულა (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების არჩევნების, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთის და აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოების არჩევნების მომზადებისა და ჩატარებისათვის საჭირო ღონისძიებათა განხორციელებას.

მუხლი 72. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებებს და იძლევა განკარგულებებს მისთვის მინიჭებული უფლებების ფარგლებში და სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის შესაბამისად. ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთისა და აჭარის სსრ კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 73. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი იღებს ზომებს მოსახლეობის ფართო მასების მისაზიდად სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი საქმეების მართვაში მონაწილეობისათვის როგორც უშუალოდ, ისე ქუჩის, კვარტალის, საბინაო კომიტეტების, საზოგადოებრივი წესრიგის დამცველი ნებაყოფლობითი სახალხო რაზმების, ამხანაგური სასამართლოების, ქალთა საბჭოების, მშობელთა

კომიტეტებისა და სხვა საზოგადოებრივი თვითმოქმედი ორგანოების მეშვეობით, ყოველმხრივ დახმარებას უწევს მათ მუშაობაში.

მუხლი 74. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ხელძღვანელობს და ორგანიზაციას უწევს აღმასრულებელი კომიტეტის მუშაობას, საბჭოს და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებათა შესრულებას, იძლევა განკარგულებებს.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე არის საქალაქო, რაიონული ბიუჯეტის კრედიტების განმკარგულებელი და საქალაქო, რაიონული საბჭოს აღმასკომის მიმდინარე ანგარიშის განმკარგულებელი სსრ კავშირის სახელმწიფო ბანკის დაწესებულებებში.

მუხლი 75. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეები განაგებენ, თანახმად მოვალეობის განაწილებისა, სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის დარგებს, აღმასკომის შესაბამისი განყოფილებებისა და სამმართველოების საქმიანობას, ორგანიზაციას უწევენ საბჭოსა და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებების შესრულებას ამ დარგებში.

მუხლი 76. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ორგანიზაციას უწევს პასალებს მომზადებას საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს, მისი აღმასრულებელი კომიტეტის განსახილველად, უზრუნველყოფს საბჭოსა და აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებათა თავის დროზე დაყვანას დაინტერესებულ საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციებამდე, პასუხისმგებელია საქმის წარმოების, აღრიცხვისა და ანგარიშებისათვის.

მდივნის არყოფნის დროს (ავადყოფობა, შვებულება და სხვ.) მის მოვალეობას აკისრებენ აღმასრულებელი კომიტეტის ერთ-ერთ წევრს.

3. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუდმივი კომისიები

მუხლი 77. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო იმისათვის, რომ შეისწავლოს, წინასწარ განიხილოს და მოამზადოს საკითხები, რომლებიც საბჭოს გამგებლობას მიეკუთვნება, და აქტიურად შეუწყოს ხელი მისი გადაწყვეტილებების გან-

ხორციელებას, ქმნის მუდმივ კომისიებს თავისი უფლებამოსილების ვადით.

მუდმივი კომისიები მოწოდებული არიან თავიანთი საქმიანობით ხელი შეუწყონ საბჭოს შეუფერხებელ და ეფექტიან მუშაობას.

მუხლი 78. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუდმივი კომისიების ძირითადი ამოცანებია:

შეიმუშაონ წინადადებები საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის განსახილველად;

მოამზადონ დასკვნები საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის განსახილველად შეტანილ საკითხებზე;

მონაწილეობა მიიღონ ორგანიზატორულ მუშაობაში საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს, მისი აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებებისა და ზემდგომი სახელმწიფო ორგანოების გადაწყვეტილებების პრაქტიკულად განხორციელებისათვის;

კონტროლი გაუწიონ იმას, თუ როგორ ახორციელებენ საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს, მისი აღმასრულებელი კომიტეტისა და ზემდგომი სახელმწიფო ორგანოების გადაწყვეტილებებს, აგრეთვე, როგორც იცავენ სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ კანონმდებლობას, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში აგრეთვე აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ კანონმდებლობას საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებები და სამმართველოები, საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები.

მუხლი 79. მუდმივ კომისიებს ირჩევს მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო შესაბამისი საბჭოს დეპუტატთაგან თავმჯდომარისა და კომისიის წევრების შემადგენლობით. თითოეული კომისიის რიცხობრივ შემადგენლობას განსაზღვრავს საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო. მუდმივი კომისიების შემადგენლობაში არ შეიძლება არჩეულ იქნენ დეპუტატები, რომლებიც შვიდიან საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის შემადგენლობაში, აგრეთვე სახალხო მოსამართლენი და ქალაქის, რაიონის პროკურორი.

ყოველი მუდმივი კომისია თავის წევრთაგან ირჩევს კომისიის მდივანს და საჭირო შემთხვევაში — კომისიის თავმჯდომარის მოადგილეს.

მუხლი 80. მუდმივი კომისიები პასუხისმგებელნი და ანგარიშ-

ვალდებულნი არიან მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს წინაშე.

მუდმივი კომისიები თავისი საქმიანობის შესახებ პერიოდულად ანგარიშს აბარებენ საბჭოს.

მუხლი 81. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო ქმნის სამანდატო კომისიას, საგვეგმო-საბიუჯეტო კომისიას, სოციალისტური კანონიერებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის კომისიას, ახალგაზრდობის საქმეთა კომისიას, აგრეთვე ადგილობრივი პირობების გათვალისწინებით სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის დარგების მუდმივ კომისიებს.

მუხლი 82. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სამანდატო კომისია:

ა) ამოწმებს საბჭოს დეპუტატთა რწმუნებებს და საბჭოს განსახილველად წარუდგენს წინადადებებს არჩეული დეპუტატების რწმუნებათა ცნობის შესახებ ან ცალკეული დეპუტატების არჩევნების გაუქმების შესახებ;

ბ) ამზადებს და საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში შეაქვს წინადადებები გასულ დეპუტატთა ნაცვლად საბჭოს დეპუტატთა არჩევნების მოწყობის საკითხებზე;

გ) იძლევა დასკვნებს დეპუტატთა ხელშეუხებლობასთან და გაწვევასთან დაკავშირებულ საკითხებზე, აგრეთვე დეპუტატთა განცხადებებზე დეპუტატის მოვალეობის შესრულებისაგან მათი განთავისუფლების შესახებ.

მუხლი 83. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს საგვეგმო-საბიუჯეტო კომისია:

ა) განიხილავს აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ საბჭოს დასამტკიცებლად შეტანილ ქალაქის, რაიონის მეურნეობის განვითარებისა და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის ნაკრებ პერსპექტიულ და წლიურ გეგმებს და იძლევა მათზე თავის დასკვნებს;

ბ) განიხილავს აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ საბჭოს დასამტკიცებლად შეტანილ ქალაქის, რაიონის ბიუჯეტს, ანგარიშს მისი შესრულების შესახებ და იძლევა მათზე თავის დასკვნებს;

გ) განიხილავს და ათანხმებს საბჭოს სხვა მუდმივ კომისიათაგან შემოსულ შენიშვნებსა და წინადადებებს ქალაქის, რაიონის მეურნეობის განვითარებისა და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის გეგმების, ქალაქის, რაიონის ბიუჯეტისა და მისი შესრულების ანგარიშის შესახებ;

დ) ეწევა მუშაობას შიდასამეურნეო რეზერვებისა და ბიუჯეტის დამატებითი შემოსავლის გამოვლენისა და სახელმწიფო სახსრების ხარჯვისას ეკონომიის რეჟიმის გაძლიერებისათვის;

ე) ახორციელებს კონტროლს ქალაქის, რაიონის მეურნეობის განვითარებისა და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის გეგმებისა და ქალაქის, რაიონის ბიუჯეტის შესრულებაზე;

ვ) მონაწილეობას იღებს საბჭოს და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის განსახილველად შეტანილი სხვა საგეგმო და საბიუჯეტო-საფინანსო საკითხების მომზადებაში.

მუხლი 84. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს სოციალისტური კანონიერებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის კომისია:

ა) მონაწილეობას იღებს სოციალისტური კანონიერებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის უზრუნველყოფის ღონისძიებათა შემუშავებასა და განხორციელებაში ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე;

ბ) იძლევა დასკვნებს საქალაქო საბჭოს იმ გადაწყვეტილებათა პროექტებზე, რომლებიც ითვალისწინებენ ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას მათი დარღვევისათვის;

გ) მონაწილეობას იღებს საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებსა და სამმართველოებში, საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში სოციალისტური კანონიერების დაცვის შემოწმებაში, მოქალაქეთა წინადადებების, განცხადებების, საჩივრების განხილვის და მოქალაქეთა მიღების ორგანიზაციის საქმეთა მდგომარეობის შემოწმებაში;

დ) დახმარებას უწევს მუშაობაში საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის ნებაყოფლობითს სახალხო რაზმებს და ამხანაგურ სასამართლოებს. მონაწილეობს მოსახლეობაში სამართლებრივი პროპაგანდის ორგანიზაციაში.

მუხლი 85. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს ახალგაზრდობის საქმეთა კომისია:

ა) ამზადებს და საბჭოს და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის განსახილველად შეაქვს გადაწყვეტილებათა პროექტები და სხვა წინადადებები ახალგაზრდობის აღზრდის, განათლების, პროფესიული სწავლების, შრომის, ყოფა-ცხოვრების, დასვენებისა და ჯანმრთელობის დაცვის, სახელმწიფო, სამეურნეო და სოციალურ-კულტურულ მშენებლობაში მისი მონაწილეობის საკითხებზე.

ბ) წინასწარ განიხილავს საბჭოსა და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებათა პროექტებს კომისიის გამგებლობაში მყოფ საკითხებზე, რომლებსაც მას დასკვნისათვის გადასცემენ, და ამზადებს მათზე შესაბამის დასკვნებს;

გ) თავის გამგებლობაში მყოფ საკითხებთან დაკავშირებით მონაწილეობს ქალაქის, რაიონის მეურნეობის განვითარებისა და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის გეგმების, ქალაქის, რაიონის ბიუჯეტისა და მისი შესრულების ანგარიშის წინასწარ განხილვაში.

მუხლი 86. სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის დარგების მიხედვით შექმნილი მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუდმივი კომისიები:

ა) მონაწილეობენ საბჭოსა და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის განსახილველად შეტანილი სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის შესაბამისი დარგების განვითარებასთან დაკავშირებული საკითხების მომზადებაში;

ბ) წინასწარ განიხილავენ ქალაქის, ქალაქის რაიონის მეურნეობის განვითარებისა და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის გეგმების, ქალაქის, რაიონის ბიუჯეტისა და მისი შესრულების ანგარიშის შესაბამის განყოფილებებს. შეაქვთ მათთან დაკავშირებით თავიანთი შენიშვნები და წინადადებები;

გ) ეწევიან მუშაობას ადგილობრივი მრეწველობის, საბინაო, კომუნალური მეურნეობისა და კეთილმოწყობის განვითარებისათვის, მოსახლეობის სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო მომსახურების გაუმჯობესებისათვის დამატებითი რეზერვებისა და შესაძლებლობების გამოვლენის მიზნით, ამზადებენ ამ საკითხებზე წინადადებებს და შეაქვთ ისინი საბჭოსა და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის განსახილველად;

დ) ამოწმებენ თავიანთი რწმუნებების ფარგლებში საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებისა და სამმართველოების, ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მუშაობას, შემოწმების შედეგების მიხედვით წარადგენენ წინადადებებს საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა განსახილველად; ხოლო საჭირო შემთხვევაში შეაქვთ წინადადებები საბჭოს და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის განსახილველად.

მუხლი 87. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუდმივ კომისიებს მათი გამგებლობისათვის გან-

კუთვნილ საკითხებზე უფლება აქვთ თავიანთ სხდომებზე მოისაზრონონ საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის, განყოფილებებისა და სამმართველოების, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა მოხსენებები და განცხადებები და მისცენ მათ რეკომენდაციები.

მუდმივი კომისიების რეკომენდაციების განხილვა საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებისა და სამმართველოების, ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელთა მიერ სავალდებულოა. განხილვის შედეგების ან მიღებული ზომების შესახებ უნდა ეცნობოს მუდმივ კომისიას არა უგვიანეს ორი კვირის ვადისა ან კომისიის მიერ დადგენილ ვადაში.

მუდმივ კომისიებს უფლება აქვთ საჭირო შემთხვევებში საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებისა და სამმართველოების, ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების, კოლმეურნეობების და საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელებს მოსთხოვონ შესაბამისი მასალები და საბუთები.

მუხლი 88. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონულ საბჭოს შეუძლია შექმნას დროებითი კომისიები. დროებითი კომისიების ამოცანებს საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო განსაზღვრავს მათი შექმნისთანავე.

4. მშრომელთა დეპუტატების საპალატო, პალატის რაიონული საბჭოს დეპუტატი

მუხლი 89. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატის უფლებამოსილება იწყება მისი არჩევის დღიდან და მთავრდება ახალი მოწვევის საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს არჩევნების დღეს.

მუხლი 90. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატი ვალდებულია მონაწილეობა მიიღოს საბჭოს მუშაობაში, შეასრულოს მისი დავალებანი, მუდმივი კავშირი იქონიოს ამომრჩევლებთან, ინფორმაცია მიაწოდოს მათ საბჭოსა და მისი აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებათა შესახებ; მიაღწიოს იმას, რომ განხორციელდეს ამომრჩეველთა განაწესები

და წინადადებები, აწარმოოს მოქალაქეთა მიღება და დახმარება აღმოუჩინოს მათი წინადადებების, განცხადებებისა და საჩივრების გადაწყვეტაში, განუმარტოს მოსახლეობას კანონები.

ამომრჩევლებთან ერთობლივი მუშაობისათვის საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატებს, რომლებიც არჩეული არიან ნოსახლვრე საარჩევნო ოლქებიდან, შეუძლიათ გაერთიანდნენ დეპუტატთა ჯგუფებში. დეპუტატთა ჯგუფების ხელმძღვანელებს ამტკიცებს საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო.

მუხლი 91. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატს უფლება აქვს საბჭოს, მისი აღმასრულებელი კომიტეტისა და მუდმივი კომისიების განსახილველად შეიტანოს წინადადებანი დეპუტატის საქმიანობისას წამოჭრილ საკითხებზე.

მუხლი 92. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატს ან დეპუტატთა ჯგუფს უფლება აქვს სესიაზე შეკითხვით მიმართოს აღმასრულებელ კომიტეტს, მისი განყოფილებებისა და სამმართველოების, ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს ნებისმიერ საკითხზე, რომელიც განეკუთვნება საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს კომპეტენციას.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი, მისი განყოფილებებისა და სამმართველოების, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელები, რომლებსაც ეხება დეპუტატის შეკითხვა, ვალდებული არიან პასუხი გასცენ შეკითხვას საბჭოს სესიაზე, ხოლო, თუ უფრო მეტი დროა საჭირო პასუხის მოსამზადებლად — იმ ვადაში, რომელიც საბჭომ დაადგინა, ამასთან აუცილებლად უნდა გაკეთდეს განცხადება ამის შესახებ სესიაზე. დეპუტატის შეკითხვაზე გაცემული პასუხის მიხედვით საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას.

მუხლი 93. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატს შეუძლია დეპუტატობის საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე მიმართოს აღმასკომის განყოფილებებისა და სამმართველოების, აგრეთვე ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელებს, რომლებიც ვალდებული არიან არა უგვიანეს ათი დღის

გადისა პასუხი გასცენ დეპუტატის მიმართვას და ხელი შეუწყოს მის სადეპუტატო მოვალეობათა შესრულებას.

მუხლი 94. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატი საბჭოს, მისი აღმასრულებელი კომიტეტის ან მუდმივი კომისიების დავალებით მონაწილეობს ქალაქის, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მუშაობის შემოწმებაში და შეაქვს თავისი წინადადებები შემოწმების შედეგების თაობაზე.

მუხლი 95. საქართველოს სსრ კონსტიტუციის, აფხაზეთის და აჭარის ასსრ კონსტიტუციების შესაბამისად მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატი ვალდებულია ანგარიში ჩააბაროს ამომრჩევლებს თავისი მუშაობისა და საბჭოს მუშაობის შესახებ.

საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატის მიერ ანგარიშის ჩაბარება ხდება წელიწადში ორჯერ მაინც. ამომრჩეველთა მოთხოვნით დეპუტატის მიერ ანგარიშის ჩაბარება შეიძლება მოეწყოს ნებისმიერ დროს.

მუხლი 96. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატი სესიისა და აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომის დროს, რომლის შემადგენლობაშიცაა იგი არჩეული, თავისუფლდება თავისი საწარმოო თუ სამსახურებრივი მოვალეობისაგან, ამასთან ენახება სამუალო გამომუშავება (ხელფასი) მუდმივ სამუშაო ადგილზე.

მუხლი 97. საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატს, დეპუტატის მოვალეობის შესრულებისას უფლება აქვს უფასოდ იმგზავროს ქალაქის ტრანსპორტით (მეტრო, ავტობუსი, ტრაზვი, ტროლეიბუსი).

მუხლი 98. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატი არ შეიძლება აღმინისტრაციის ინიციატივით დაითხოვონ საწარმოდან, დაწესებულებიდან, ორგანიზაციიდან ან გარიცხონ კოლმეურნეობიდან, აგრეთვე საბჭოს ტერიტორიაზე მისცენ სისხლის სამართლის პასუხისგებაში ან დააპატიმრონ ისე, თუ ამაზე არ იქნა საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს, ხოლო სესიებს შორის პერიოდში — მისი აღმასრულებელი კომიტეტის თანხმობა.

მუხლი 99. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაი-

ოხული საბჭოს დეპუტატს ეძლევა დადგენილი ნიმუშის მოწოდება.

მუხლი 100. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატი, რომელიც ვერ გაამართლებს მისთვის გამოცხადებულ ნდობას, შეიძლება ნებისმიერ დროს ამომრჩეველთა უმრავლესობის გადაწყვეტილებით გაიწვიონ კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 101. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატი იმ შემთხვევაში, თუ მას მუდმივად საცხოვრებლად ქალაქის ფარგლებს გარეთ უხდება გასვლა, ან სხვა მიზეზების გამო არ შეუძლია შეასრულოს დეპუტატის მოვალეობანი თავის საარჩევნო ოლქში, განცხადებით მიმართავს საქალაქო, ქალაქის რაიონულ საბჭოს იმის შესახებ, რომ იხსნის დეპუტატის რწმუნებებს. საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო მორიგ სესიაზე განიხილავს დეპუტატის განცხადებას და მიიღებს გადაწყვეტილებას, რასაც აუწყებს ამ ოლქის ამომრჩეველებს.

მუხლი 102. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს დეპუტატის რწმუნებანი ვადამდე შეწყდება იმ შემთხვევაში, თუ ამომრჩეველები გაიწვივენ დეპუტატს, აგრეთვე საბჭოს გადაწყვეტილებით დეპუტატის რწმუნებათა მოხსნის შესახებ.

მუხლი 103. იმ შემთხვევაში, თუ დეპუტატი გავიდა მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს შემადგენლობიდან, საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი არა უგვიანეს ორი თვის ვადისა დეპუტატის საბჭოს შემადგენლობიდან გასვლის შემდეგ შესაბამის საარჩევნო ოლქში ნიშნავს ახალი დეპუტატის არჩევნებს.

5. მოსახლეობის მონაწილეობა მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოს მუშაობაში

მუხლი 104. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო უზრუნველყოფს მოქალაქეთა ფართო მონაწილეობას ადგილობრივი და საერთო-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საკითხების გადაწყვეტაში.

მუხლი 105. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო თავისი საქმიანობის, მუდმივი კომისიების, აღმასრულებელი კომიტეტის, მისი განყოფილებებისა და სამმართველოების

მუშაობის შესახებ მოსახლეობის ინფორმირებას უზრუნველყოფს მშრომელთა წინაშე საბჭოს დეპუტატების, აღმასრულებელი კომიტეტის, მისი განყოფილებებისა და სამმართველოების მუშაკთა რეგულარული გამოსვლებით, აგრეთვე პრესის, რადიოსა და ტელევიზიის საშუალებით.

ქალაქში, რაიონში, სახელმწიფო, სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის ყველაზე დიდმნიშვნელოვანი საკითხები საქალაქო, ქალაქის რაიონულ საბჭოს გააქვს საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მშრომელთა კრებების, აგრეთვე ნოქალაქეთა საცხოვრებელ ადგილებზე გამართული კრებების განსახილველად.

მუხლი 106. მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭო წარმართავს ქალაქის ნებაყოფლობითი საზოგადოებების საქმიანობას და ხელმძღვანელობს მოსახლეობის საზოგადოებრივი თვითმოქმედების ორგანოების მუშაობას.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
გ. ქოწენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ზ. კვანცია.

თბილისი, 1971 წლის 9 დეკემბერი.

ГЛАВА I

ОСНОВНЫЕ ПРИНЦИПЫ ОБРАЗОВАНИЯ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОРОДСКОГО, РАЙОННОГО В ГОРОДЕ СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Статья 1. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся является органом государственной власти в городе, городском районе и решает в пределах прав, предоставленных законом, все вопросы местного значения, исходя из общегосударственных интересов и интересов трудящихся города.

Городской Совет депутатов трудящихся участвует в обсуждении вопросов областного, республиканского и общесоюзного значения. Городской Совет депутатов трудящихся города районного подчинения и районный в городе Совет участвуют также в обсуждении вопросов соответственно районного и общегородского значения.

Статья 2. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся избирается гражданами, проживающими на территории города, района, на основе всеобщего, равного и прямого избирательного права при тайном голосовании, сроком на два года.

Порядок проведения выборов в городской, районный в городе Совет определяется «Положением о выборах в областной, районные, городские, сельские и поселковые Советы депутатов трудящихся Грузинской ССР», а в автономной республике — соответственно Положением о выборах в местные Советы депутатов трудящихся Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 3. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся руководит государственным, хозяйственным и социально-культурным строительством на территории города, района, утверждает народнохозяйственный план и бюджет города, района, осуществляет руководство деятельностью под-

чиненных Совету органов управления, предприятий, учреждений и организаций соответственно городского, районного подчинения, обеспечивает соблюдение законов, охрану государственного и общественного порядка, прав граждан, содействует усилению обороноспособности страны.

Городской, районный в городе Совет направляет свою деятельность на осуществление задач коммунистического строительства, успешное выполнение всеми хозяйственными организациями планов и обязательств перед государством, дальнейшее развитие экономики и культуры, рациональное использование природных богатств, изыскание резервов для увеличения производства промышленной продукции, повышения материального и культурного уровня жизни трудящихся.

Статья 4. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся координирует и контролирует деятельность всех расположенных на территории города, района предприятий, учреждений и организаций по жилищному, коммунальному строительству, строительству объектов социально-культурного и бытового назначения, производству товаров народного потребления и местных строительных материалов, по разработке и проведению мер в области благоустройства торговли и общественного питания, народного образования, здравоохранения, культуры и в других областях, связанных с обслуживанием населения города, района; осуществляет в пределах предоставленных Совету прав контроль за работой расположенных на территории города, района, предприятий, учреждений и организаций вышестоящего подчинения и за соблюдением ими законодательства.

Городской, районный в городе Совет по указанным в настоящей статье вопросам заслушивает доклады руководителей предприятий, учреждений и организаций, принимает по ним решения, в необходимых случаях вносит свои предложения в соответствующие вышестоящие органы.

Статья 5. Деятельность городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся строится на основе коллективности руководства, гласности, регулярной отчетности депутатов перед избирателями, исполнительного комитета, его отделов и управлений — перед Советом и населением, широкого привлечения трудящихся к участию в работе Совета.

Городской, районный в городе Совет работает в тесном контакте с городскими, районными в городе органами общественных организаций.

Статья 6. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся руководствуется в своей деятельности Конститу-

цией СССР и Конституцией Грузинской ССР, настоящим Законом, другими законами СССР и Грузинской ССР, постановлениями Верховного Совета СССР и Верховного Совета Грузинской ССР, указами и постановлениями Президиума Верховного Совета СССР и Президиума Верховного Совета Грузинской ССР, постановлениями и распоряжениями Совета Министров СССР и Совета Министров Грузинской ССР, решениями вышестоящих Советов депутатов трудящихся и их исполнительных комитетов. В автономной республике городской Совет депутатов трудящихся руководствуется в своей деятельности также Конституцией Абхазской АССР и Аджарской АССР. Законом о городском Совете депутатов трудящихся Абхазской АССР и Аджарской АССР и иными законодательными актами автономной республики, постановлениями и распоряжениями Совета Министров Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 7. Решения и распоряжения городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся и его исполнительного комитета, принятые ими в пределах предоставленных прав, обязательны для исполнения всеми предприятиями, учреждениями и организациями, расположенными на территории города, района, а также должностными лицами и гражданами.

Городской, районный в городе Совет и его исполнительный комитет в случае невыполнения их решений руководителями предприятий, учреждений и организаций вышестоящего подчинения входят в соответствующие вышестоящие органы с представлениями о наложении на этих руководителей дисциплинарных взысканий, вплоть до освобождения их от занимаемых должностей. Результаты рассмотрения представлений должны быть сообщены городскому, районному в городе Совету или его исполнительному комитету не позднее, чем в месячный срок.

Статья 8. Преобразование населенных пунктов в города производится Президиумом Верховного Совета Грузинской ССР. Порядок установления и изменения городской черты определяется законодательством Грузинской ССР.

Образование городских районов производится Президиумом Верховного Совета Грузинской ССР по предложению областного Совета депутатов трудящихся, городского Совета депутатов трудящихся города республиканского (Грузинской ССР) подчинения, а в автономной республике — Президиумом Верховного Совета АССР, с утверждения Президиума Верховного Совета Грузинской ССР, исходя из численности и интересов обслуживания населения города. Установ-

ление и изменение границ районов в городе производится городским Советом с учетом мнения соответствующих районных Советов депутатов трудящихся.

Наименование и переименование городов и городских районов производится в порядке, установленном законодательством Союза ССР и Грузинской ССР.

Статья 9. В соответствии с Положением о Государственном флаге Грузинской ССР на здании, где происходит сессия городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся, Государственный флаг Грузинской ССР поднимается на весь период сессии, а на здании исполнительного комитета городского, районного в городе Совета — постоянно.

В автономной республике поднятие Государственного флага Абхазской АССР и Аджарской АССР производится в порядке, установленном Положением о Государственном флаге Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Поднятие Государственного флага СССР на здании исполнительного комитета городского, районного в городе Совета производится в порядке, установленном Положением о Государственном флаге СССР.

Статья 10. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся пользуется правами юридического лица.

Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся имеет гербовую печать по образцу, утвержденному Президиумом Верховного Совета Грузинской ССР, а в автономной республике — по образцу, утвержденному Президиумом Верховного Совета Абхазской ССР или Аджарской АССР.

ГЛАВА II

ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ ГОРОДСКОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Статья 11. Права и обязанности городского Совета депутатов трудящихся определяется законодательством Союза ССР, Грузинской ССР, а в автономной республике — законодательством АССР, в зависимости от отнесения города к категории городов республиканского (Грузинской ССР, АССР), областного или районного подчинения. Отнесение города к категории подчинения производится в порядке, установленном законодательством Грузинской ССР, с учетом численности населения города, его политического, экономического и культурного значения.

1. ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ ГОРОДСКОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГОРОДА РЕСПУБЛИКАНСКОГО (ГРУЗИНСКОЙ ССР, АБХАЗСКОЙ АССР И АДЖАРСКОЙ АССР) И ОБЛАСТНОГО ПОДЧИНЕНИЯ

Статья 12. В области планирования, учета и отчетности городской Совет депутатов трудящихся:

а) утверждает сводные перспективные и годовые планы развития городского хозяйства и социально-культурного строительства города, организует и контролирует их выполнение; утверждает перспективные и годовые плановые задания предприятиям, учреждениям и организациям городского подчинения, а также планы размещения, развития и специализации указанных предприятий, учреждений и организаций;

б) рассматривает планы размещения, развития и специализации предприятий местной промышленности, бытового обслуживания, торговли и общественного питания, организаций и учреждений культуры, народного образования и здравоохранения, вышестоящего подчинения, в необходимых случаях вносит свои предложения в соответствующие вышестоящие органы;

в) рассматривает проекты планов предприятий, учреждений и организаций вышестоящего подчинения, расположенных на территории города, в части, касающейся развития жилищного и коммунального хозяйства, строительства дорог, объектов социально-культурного и бытового назначения, производства товаров народного потребления и местных строительных материалов, благоустройства, торговли, общественного питания, народного образования, здравоохранения, культуры и других вопросов, связанных с обслуживанием населения, в необходимых случаях вносит свои предложения в соответствующие вышестоящие органы, утверждает по этим вопросам сводные плановые показатели с включением их в план развития городского хозяйства и социально-культурного строительства города;

г) обеспечивает составление балансов использования трудовых ресурсов, местных строительных материалов и топлива, баланса денежных доходов и расходов населения и других балансов, необходимых для планирования комплексного развития хозяйства города;

д) осуществляет контроль за рациональным использованием минерально-сырьевых, лесных, водных и энергетических ресурсов;

е) осуществляет контроль за состоянием учета и отчетности на предприятиях, в учреждениях и организациях городского подчинения;

ж) оказывает содействие органам государственной статистики; обеспечивает соблюдение законодательства о порядке составления и представления отчетных данных.

Статья 13. В области бюджетно-финансовой работы городской Совет депутатов трудящихся:

а) рассматривает и утверждает бюджет города в общей сумме доходов с выделением основных доходных источников и в общей сумме расходов с выделением ассигнований на финансирование городского хозяйства, социально-культурных мероприятий, на содержание органов государственной власти и органов государственного управления города;

б) утверждает городской бюджет, поквартальное распределение его доходов и расходов, размер оборотной кассовой наличности по городскому бюджету;

в) организует исполнение бюджета города; осуществляет контроль за соблюдением финансовой дисциплины, выполнением производственно-финансовых планов и обязательств по платежам в бюджет, экономным расходованием бюджетных средств предприятиями, учреждениями и организациями;

г) направляет доходы, дополнительно полученные при исполнении городского бюджета, а также суммы превышения доходов над расходами, образующиеся на конец года в результате перевыполнения доходов или экономии по расходам, на финансирование городского хозяйства и социально-культурных мероприятий, включая капитальные вложения, на строительство административных зданий и приобретение транспортных средств для исполнительных комитетов городского, районных в городе, сельских и поселковых Советов, на проведение капитального ремонта зданий исполнительных комитетов, их отделов и управлений, судебных органов, на приобретение для них инвентаря и оборудования (изъятие из городского бюджета указанных средств, за исключением ассигнований, не использованных в связи с невыполнением плана по централизованным капитальным вложениям и плана развития сети социально-культурных учреждений, не допускается);

д) перераспределяет в необходимых случаях в процессе исполнения бюджета средства городского бюджета из раздела в раздел, а также перераспределяет ассигнования на заработную плату в пределах утвержденного фонда заработной платы;

е) рассматривает и утверждает отчет об исполнении бюджета города;

ж) оказывает в необходимых случаях из средств городского бюджета единовременную денежную помощь гражданам, пострадавшим от стихийных бедствий, в порядке и размерах, устанавливаемых законодательством;

з) руководит работой по исчислению и взиманию государственных и местных налогов и сборов;

и) в соответствии со статьей 2 Указа Президиума Верховного Совета СССР о местных налогах и сборах понижает ставки и устанавливает льготы по местным налогам и сборам как для отдельных категорий облагаемых объектов и групп плательщиков, так и для отдельных плательщиков; имеет право не вводить на территории города налог с транспортных средств, предоставляет льготы в соответствии со статьей 18 Закона СССР о сельскохозяйственном налоге;

к) в порядке, предусмотримом законодательством, устанавливает для отдельных плательщиков дополнительные льготы в соответствии со статьей 3 Указа Президиума Верховного Совета СССР о государственной пошлине и статьей 4 Указа Президиума Верховного Совета СССР о подоходном налоге с населения;

л) рассматривает квартальные кассовые планы отделений Государственного банка СССР и принимает меры по их выполнению; принимает решения о предоставлении учреждениям Госбанка СССР и Стройбанка СССР денежных ссуд на индивидуальное жилищное строительство и ремонт домов, принадлежащих гражданам на праве личной собственности, в пределах выделенного лимита;

м) направляет работу государственных трудовых сберегательных касс, определяет развитие и размещение их сети;

н) направляет работу местных органов государственного страхования, оказывает им помощь в деле развития всех видов страхования; предоставляет отдельным гражданам в соответствии с законодательством льготы по государственному обязательному страхованию.

Статья 14. В области промышленности городской Совет депутатов трудящихся:

а) руководит промышленными предприятиями городского подчинения, обеспечивает выполнение производственно-финансовых планов, контролирует использование основных фондов и оборотных средств, качество выпускаемой продукции, утверждает итоги их финансово-хозяйственной деятельности, распределение в установленном порядке полученной прибыли;

б) принимает по согласованию с вышестоящими органами государственного управления решения об организации, реорганизации или ликвидации промышленных предприятий, создании фирм, объединений и трестов городского подчинения;

в) распределяет продукцию промышленных предприятий городского подчинения, произведенную из местного сырья, отходов и сырья собственных заготовок предприятий;

г) принимает меры по развитию производства товаров народного потребления и местных строительных материалов на базе местного сырья с использованием нераспределяемых в централизованном порядке отходов производства предприятий, расположенных на территории города, а также по переработке продуктов сельского хозяйства; решает вопросы об использовании дополнительно выявленных ресурсов местного сырья, топлива и отходов промышленного и сельскохозяйственного производства;

д) оказывает помощь расположенным на территории города промышленным предприятиям вышестоящего подчинения в повышении эффективности производства, использовании материальных, трудовых и финансовых ресурсов, повышении производительности труда, улучшении социально-культурного и бытового обслуживания рабочих и служащих;

е) дает подлежащие обязательному рассмотрению заключения по вопросам, связанным с расширением действующих и строительством новых промышленных предприятий, зданий и сооружений, вносит в необходимых случаях предложения об организации, реорганизации или ликвидации промышленных предприятий вышестоящего подчинения на территории города;

ж) содействует работе промышленных предприятий в освоении новых форм планирования и экономического стимулирования, оказывает помощь в проведении экономического анализа их работы, выявлении и использовании резервов производства и ускорении технического прогресса;

з) принимает меры по организации новых и развитию действующих предприятий народных художественных промыслов и ремесел; выдает в установленном порядке разрешения на занятия промыслами и ремеслами гражданам, проживающим на территории города.

Статья 15. В области строительства, планировки, застройки, землепользования и водопользования городской Совет депутатов трудящихся:

а) организует разработку проекта генерального плана

города и проекта планировки пригородной зоны, рассматривает эти проекты и в установленном порядке представляет утверждение в соответствующие вышестоящие органы государственного управления;

б) утверждает проекты детальной планировки и проекты застройки районов, микрорайонов и других градостроительных комплексов, проекты инженерных сооружений и благоустройства города;

в) утверждает правила застройки города в соответствии с его генеральным планом;

г) осуществляет контроль за строительством, ведущимся на территории города; запрещает или приостанавливает строительство объектов жилищно-гражданского назначения, проводимое с нарушением требований законодательства;

д) руководит строительными организациями городского подчинения, обеспечивает выполнение ими производственно-финансовых планов;

е) организует жилищное, коммунальное, дорожное, культурно-бытовое строительство, строительство объектов просвещения, здравоохранения, торговли, общественного питания и других объектов за счет средств, выделяемых местным Советам; решает с согласия предприятий, учреждений и организаций, расположенных на территории города, вопросы о совместном использовании их средств, выделяемых на жилищное, коммунальное, дорожное, культурно-бытовое строительство, строительство объектов просвещения, здравоохранения, торговли и общественного питания, а также в необходимых случаях об объединении средств; выступает заказчиком или определяет заказчика по этим видам строительства;

ж) утверждает проекты и титульные списки по стройкам и объектам городского подчинения в пределах сметной стоимости, устанавливаемой законодательством Грузинской ССР;

з) производит в установленном порядке работы по реконструкции, расширению, ремонту и благоустройству жилых домов, объектов коммунального, культурно-бытового назначения, здравоохранения, просвещения, социального обеспечения и других объектов городского подчинения;

и) в установленном порядке назначает государственные приемочные комиссии, рассматривает и утверждает акты по приемке в эксплуатацию законченных строительством объектов жилищно-гражданского назначения, а также принимает участие в приемке в эксплуатацию других законченных строительством объектов, расположенных на территории города;

к) ведает всеми землями в пределах городской черты; предоставляет и изымает земельные участки и разрешает зе-

мельные споры в случаях и в порядке, установленных законодательством Союза ССР и Грузинской ССР, осуществляет государственный контроль за использованием земель;

л) в пределах и в порядке, установленных законодательством, ведает водными объектами на территории города, осуществляет государственный контроль за использованием и охраной вод;

м) дает разрешение на разработку общераспространенных полезных ископаемых, осуществляет контроль за соблюдением установленного порядка ведения работ;

н) контролирует соблюдение законодательства об охране природы.

Статья 16. В области жилищного, коммунального хозяйства и благоустройства городской Совет депутатов трудящихся:

а) руководит жилищным хозяйством, подчиненными Совету органами жилищного хозяйства; утверждает сводные перспективные и текущие планы развития жилищного хозяйства и контролирует их выполнение; обеспечивает надлежащее техническое состояние, капитальный и текущий ремонт жилищного фонда, находящегося в ведении Совета;

б) руководит коммунальным хозяйством, благоустройством города, а также предприятиями и организациями коммунального хозяйства и благоустройства городского подчинения; утверждает сводные перспективные и текущие планы развития коммунального хозяйства и благоустройства и контролирует их выполнение;

в) осуществляет руководство эксплуатацией электрических, водопроводных, канализационных, тепловых и газовых сетей и сооружений городского подчинения, рассматривает и дает заключения по планам строительства указанных сетей и сооружений предприятиями, учреждениями и организациями вышестоящего подчинения; контролирует строительство и эксплуатацию очистных сооружений и устройств;

г) осуществляет контроль за деятельностью органов жилищного и коммунального хозяйства вышестоящего подчинения, за состоянием и правильной эксплуатацией жилищного фонда, коммунальных предприятий и сооружений, принадлежащих предприятиям, учреждениям и организациям, а также контроль за содержанием кооперативных жилых домов и жилых домов, находящихся в личной собственности граждан, принимает меры по обеспечению населения топливом;

д) привлекает в установленном порядке предприятия, учреждения и организации вышестоящего подчинения к уча-

стию в работе по благоустройству города и строительству; осуществляет контроль за благоустройством территорий всех предприятий и организаций, расположенных на территории города;

е) осуществляет контроль за обеспечением топливом и другими видами коммунальных услуг учреждений народного образования, культуры, здравоохранения и соцобеспечения, за проведением ремонта их помещений;

ж) ведет учет граждан, нуждающихся в жилье; осуществляет контроль за состоянием учета рабочих и служащих, нуждающихся в жилье, на предприятиях, в учреждениях и организациях, независимо от подчиненности;

з) распределяет жилищный фонд, принадлежащий Совету, контролирует правильность распределения жилой площади, а также утверждает совместные решения администрации и фабричных, заводских, местных комитетов профессиональных союзов о предоставлении жилой площади в домах государственных, кооперативных и иных общественных организаций, за исключением случаев, предусмотренных законодательством; выдает гражданам единые ордера на заселение жилой площади;

и) ведет учет нежилых помещений и по согласованию с предприятиями, учреждениями и организациями осуществляет их распределение;

к) принимает решения об организации жилищно-строительных и иных кооперативов на территории города, регистрирует Уставы и осуществляет контроль за их деятельностью;

л) присваивает в соответствии с действующим законодательством наименования площадям, улицам, переулкам, проездам, скверам, бульварам, паркам и устанавливает нумерацию домов;

м) обеспечивает содержание в надлежащем состоянии кладбищ и братских могил и иных мест захоронения.

Статья 17. В области транспорта и связи городской Совет депутатов трудящихся:

а) руководит городским транспортом, транспортными предприятиями и организациями городского подчинения;

б) осуществляет контроль за деятельностью транспортных предприятий и организаций вышестоящего подчинения по обслуживанию населения города;

в) утверждает правила пользования, маршруты и графики движения внутригородского транспорта; контролирует

работу по обеспечению безопасности движения транспорта и пешеходов;

г) обеспечивает учет автомобилей и других видов транспортных средств предприятий, учреждений, организаций и граждан; контролирует правильность использования автотранспорта, находящегося в личной собственности граждан;

д) контролирует организацию обслуживания пассажиров на вокзалах, в аэропортах и на пристанях;

е) осуществляет контроль за работой предприятий и организаций связи по обслуживанию населения города, оказывает им помощь в развитии телефонной и почтовой связи, радиодиффузии и телевидения, в ремонте и охране линий связи.

Статья 18. В области торговли и общественного питания городской Совет депутатов трудящихся:

а) руководит государственной и кооперативной торговлей, а также общественным питанием на территории города, предприятиями и организациями торговли и общественного питания городского подчинения;

б) осуществляет контроль за работой предприятий и организаций торговли и общественного питания вышестоящего подчинения;

в) утверждает плановые задания по товарообороту предприятиям и организациям торговли и общественного питания городского подчинения; утверждает план развертывания сезонной мелкорозничной сети;

г) руководит на территории города колхозными рынками, принимает меры по развитию колхозной торговли, строительству и благоустройству колхозных рынков, а также расширению торговли сельскохозяйственными продуктами через потребительскую кооперацию на комиссионных началах; устанавливает в порядке и в пределах, определяемых законодательством, размеры разового сбора и ставки платы за услуги, оказываемые на колхозных рынках; контролирует работу организаций государственной торговли и потребительской кооперации по закупке, хранению, переработке и продаже сельскохозяйственных продуктов;

д) контролирует соблюдение цен, правил торговли, состояние весоизмерительных приборов, а также соблюдение санитарных правил на предприятиях, в организациях торговли и общественного питания, на рынках и в других местах торговли;

е) принимает меры по вовлечению в товарооборот местных ресурсов промышленных и продовольственных товаров; осуществляет мероприятия по повышению культуры обслуживания, внедрению новых форм торговли.

Статья 19. В области бытового обслуживания городской Совет депутатов трудящихся:

а) руководит бытовым обслуживанием населения, предприятиями и организациями бытового обслуживания городского подчинения, обеспечивает выполнение производственно-финансовых планов, контролирует использование основных фондов и оборотных средств, утверждает итоги их финансово-хозяйственной деятельности, распределение в установленном порядке полученной прибыли;

б) осуществляет контроль за работой предприятий и организаций бытового обслуживания вышестоящего подчинения; контролирует качество бытовых услуг и правильное применение прейскурантов на услуги, оказываемые предприятиями бытового обслуживания;

в) принимает по согласованию с вышестоящими органами государственного управления решения об организации, реорганизации или ликвидации предприятий и организаций бытового обслуживания, фирм, объединений и трестов городского подчинения;

г) осуществляет мероприятия по повышению культуры обслуживания, организует внедрение новых форм и видов бытового обслуживания населения.

Статья 20. В области народного образования городской Совет депутатов трудящихся:

а) руководит делом народного образования, дошкольного и внешкольного воспитания детей, обеспечивает всеобщее обязательное обучение, осуществляет учет детей школьного возраста;

б) осуществляет контроль за работой не состоящих на городском бюджете детских домов, детских дошкольных и внешкольных учреждений;

в) принимает меры по укреплению учебно-материальной базы школ, детских домов, школ-интернатов, детских дошкольных и внешкольных учреждений;

г) распределяет в установленном порядке фонд всеобща; осуществляет контроль за его использованием;

д) решает в случаях и в порядке, установленных законодательством, вопросы о предоставлении гражданам льгот по содержанию детей в школах-интернатах, интернатах при шко-

лах, а также по плате за питание детей в школах (группах) с продленным днем;

е) обеспечивает устройство детей, оставшихся без родителей, в детские дома, школы-интернаты, интернаты при школах и на воспитание в семьи граждан; решает вопросы усыновления, а также опеки и попечительства над несовершеннолетними, осуществляет охрану прав несовершеннолетних, организует работу по предупреждению безнадзорности несовершеннолетних;

ж) принимает меры по организации досуга детей во внешкольное время по месту их жительства, разрабатывает и осуществляет меры по предупреждению детской беспризорности и правонарушений среди несовершеннолетних.

Статья 21. В области культурно-просветительной работы и науки городской Совет депутатов трудящихся:

а) руководит культурно-просветительной работой, культурно-просветительными организациями и учреждениями городского подчинения, принимает меры по укреплению их материально-финансовой базы, контролирует деятельность других организаций и учреждений культуры независимо от подчиненности;

б) осуществляет контроль за использованием средств культурных фондов предприятий, учреждений и организаций и в необходимых случаях принимает по согласованию с ними меры к централизованному использованию указанных средств, принимает меры по развитию народного творчества и художественной самодеятельности; организует проведение общегородских мероприятий в области культуры;

в) руководит кинообслуживанием населения, принимает меры по расширению киносети;

г) содействует развитию науки; оказывает помощь в работе расположенным на территории города научно-исследовательским учреждениям, высшим и средним специальным учебным заведениям;

д) содействует внедрению в быт новых гражданских обрядов;

е) обеспечивает учет и охрану исторических, историко-революционных и мемориальных комплексов и памятников, памятников воинской и трудовой славы, культуры, искусства, архитектуры, археологии и заповедных мест, расположенных на территории города;

ж) содействует деятельности районной и городской организаций общества «Знание» Грузинской ССР.

Статья 22. В области здравоохранения, физической культуры и спорта городской Совет депутатов трудящихся:

- а) руководит делом здравоохранения в городе, учреждениями здравоохранения городского подчинения, принимает меры по укреплению их материально-технической базы, организации медицинской помощи населению;
- б) осуществляет контроль за работой учреждений здравоохранения вышестоящего подчинения;
- в) проводит мероприятия по обеспечению соблюдения санитарных правил содержания жилых и общественных зданий и надлежащего санитарного состояния города; принимает меры по организации санитарно-просветительной работы среди населения; руководит осуществлением ветеринарного надзора;
- г) обеспечивает проведение мероприятий по предупреждению, снижению интенсивности и устранению шума в производственных, жилых и общественных зданиях, во дворах, на улицах и площадях города;
- д) осуществляет государственный контроль за соблюдением правил охраны атмосферного воздуха, вод, почвы и природной среды, в том числе санитарных требований в этой области;
- е) обеспечивает проведение мероприятий по предупреждению распространения инфекционных заболеваний, а также по их ликвидации; в случае угрозы возникновения или распространения эпидемических инфекционных заболеваний вводит в установленном порядке на территории города особые условия и режимы труда, учебы, передвижения и перевозок, направленные на предупреждение распространения и ликвидации этих заболеваний;
- ж) принимает участие в решении вопросов о признании местности курортом, установлении границ округов санитарной охраны курортов и определении их режима;
- з) организует охрану материнства и детства; обеспечивает проведение оздоровительных мероприятий среди детей и подростков; контролирует организацию медицинской помощи детям и подросткам;
- и) направляет деятельность городской организации Красного Креста Грузинской ССР;
- к) руководит делом физической культуры и спорта; организует проведение общегородских спортивных мероприятий;
- л) руководит делом опеки и попечительства над совер-

шеннолетними лицами, признанными судом недееспособными или ограничено дееспособными;

м) утверждает планы размещения на территории города спортивных зданий и сооружений независимо от подчиненности;

н) принимает меры по развитию загородных зон массового отдыха, их оснащению и благоустройству, осуществляет контроль за использованием этих зон.

Статья 23. В области труда и подготовки кадров городской Совет депутатов трудящихся:

а) ведет учет и регулирует распределение трудовых ресурсов на территории города, принимает меры по их рациональному использованию; организует трудоустройство граждан;

б) осуществляет контроль за соблюдением законодательства о труде, правил охраны труда и техники безопасности на предприятиях, в учреждениях и организациях;

в) утверждает планы трудоустройства молодежи, окончившей общеобразовательные школы, и обеспечивает их выполнение всеми предприятиями, учреждениями и организациями;

г) оказывает помощь в работе учебных заведений профессионально-технического образования и комплектовании их учащимися; осуществляет контроль за подготовкой и переподготовкой кадров массовых профессий на предприятиях, в учреждениях и организациях;

д) обеспечивает выполнение планов организованного набора рабочих и осуществляет контроль за выполнением предприятиями и организациями обязательств по созданию рабочим, направленным на предприятия и стройки, необходимых производственных и жилищно-бытовых условий;

е) содействует развитию на предприятиях, в учреждениях и организациях социалистического соревнования, внедрению научной организации труда, распространению передовых методов труда и повышению его производительности, укреплению трудовой и производственной дисциплины;

ж) планирует контингент работников народного образования, культуры, здравоохранения и других работников, необходимых для города, обеспечивает правильную расстановку, использование и повышение квалификации этих кадров;

з) определяет по согласованию с предприятиями, учреждениями и организациями, расположенными на территории города, время начала их работы; устанавливает дни и часы работы предприятий и организаций, связанных с обслуживанием населения.

Статья 24. В области социального обеспечения городской
Совет депутатов трудящихся:

а) руководит делом социального обеспечения; обеспечивает своевременное и правильное назначение и выплату установленных законодательством пенсий и пособий, предоставление гражданам предусмотренных законодательством льгот и преимуществ;

б) руководит учреждениями социального обеспечения городского подчинения и осуществляет контроль за работой расположенных на территории города учреждений социального обеспечения вышестоящего подчинения;

в) возбуждает в порядке, предусмотренном законодательством, ходатайства об установлении персональных пенсий союзного, республиканского и местного значения;

г) проводит мероприятия по трудоустройству инвалидов, членов семей военнослужащих, погибших воинов и партизан, организует профессиональное обучение инвалидов; обеспечивает организацию производств с использованием труда инвалидов;

д) рассматривает вопросы, связанные с направлением граждан в учреждения социального обеспечения;

е) решает вопросы опеки и попечительства над совершеннолетними лицами, которые по состоянию здоровья не могут самостоятельно осуществлять свои права и выполнять свои обязанности, принимает меры к улучшению их материально-бытовых условий;

ж) осуществляет контроль за работой органов врачебно-трудовой экспертизы;

з) оказывает помощь в работе городских обществ слепых и глухонемых.

Статья 25. В области осуществления народного контроля, обеспечения социалистической законности, охраны государственного, общественного порядка и прав граждан городской
Совет депутатов трудящихся:

а) образует городской комитет народного контроля и руководит его деятельностью; принимает меры по координации участия трудящихся в осуществлении государственного и общественного контроля на территории города;

б) обеспечивает соблюдение законов Союза ССР, Грузинской ССР, а в автономной республике — также законов Абхазской АССР и Аджарской АССР и других актов вышестоящих органов государственной власти и органов государственного управления, охрану государственного и общественного порядка, социалистической собственности, прав и охраняемых

законом интересов граждан, государственных учреждений, предприятий, кооперативных и иных общественных организаций, ведет борьбу с излишествами, расточительством и местничеством в хозяйствах города; организует разъяснение законодательства и оказание юридической помощи населению;

в) отменяет в необходимых случаях приказы и распоряжения руководителей подчиненных Совету органов управления, а также предприятий, учреждений и организаций городского подчинения; отменяет противоречащие законодательству решения жилищно-строительных кооперативов;

г) приостанавливает исполнение противоречащих законодательству приказов и распоряжения руководителей предприятий, учреждений и организаций вышестоящего подчинения по вопросам жилищного, коммунального и культурно-бытового строительства, благоустройства, землепользования, застройки, охраны природы и памятников культуры, социально-культурного и бытового обслуживания населения и сообщает об этом соответствующим вышестоящим органам;

д) обеспечивает своевременное и правильное рассмотрение и разрешение предложений, заявлений и жалоб граждан; проверяет состояние дел по рассмотрению предложений, заявлений и жалоб граждан на предприятиях, в учреждениях и организациях, расположенных на территории города, заслушивает по этим вопросам отчеты их руководителей;

е) принимает в случаях и в порядке, определяемых законодательством, решения, предусматривающие за их нарушение административную ответственность в установленных пределах;

ж) наблюдает за деятельностью исправительно-трудовых учреждений, расположенных на территории города, в пределах прав, предоставленных законодательством Союза ССР и Грузинской ССР, а в автономных республиках — также законодательством Абхазской АССР и Аджарской АССР;

з) руководить деятельностью добровольных народных дружин по охране общественного порядка и товарищеских судов;

и) осуществляет руководство подчиненными органами внутренних дел; обеспечивает соблюдение правил паспортной системы;

к) руководит работой органов записи актов гражданского состояния и городским архивом;

л) содействует органам суда, прокуратуры и другим органам юстиции в их работе;

м) руководит делом противопожарной охраны на территории города и работой добровольных пожарных дружин;

н) принимает меры по предупреждению стихийных бедствий и ликвидации их последствий; привлекает в необходимых случаях предприятия, учреждения и организации, а также население на борьбу со стихийными бедствиями и на ликвидацию их последствий;

о) организует работу по охране жизни людей на реках, озерах, прибрежных участках морей, водохранилищах и иных водоемах;

п) контролирует соблюдение законодательства о религиозных культурах.

Статья 26. В области оборонной работы городской Совет депутатов трудящихся:

а) обеспечивает исполнение Закона СССР о всеобщей воинской обязанности всеми должностными лицами и гражданами, а также предприятиями, учреждениями и организациями;

б) руководит гражданской обороной на территории города;

в) оказывает содействие в проведении призыва граждан на действительную военную службу, а также в организации и проведении учебных сборов и начальной военной подготовки;

г) контролирует соблюдение законодательства о льготах и преимуществах гражданам, уволенным в запас и демобилизованным из рядов Вооруженных Сил СССР;

д) ведет работу по военно-патриотическому воспитанию населения, особенно молодежи, пропаганде боевых традиций; развивает шефские связи коллективов трудящихся с воинскими частями; содействует работе добровольных оборонных обществ.

Статья 27. Городской Совет депутатов трудящихся в пределах прав, предоставленных законом, осуществляет руководство деятельностью сельских и поселковых Советов депутатов трудящихся, территория которых входит в состав территории, объединяемой городским Советом, утверждает основные плановые показатели развития сел и поселков, устанавливает сельские и поселковые бюджеты в общей сумме доходов и в общей сумме расходов, размер оборотной кассовой наличности по этим бюджетам, утверждает размеры отчислений от государственных налогов и доходов в сельские и поселковые бюджеты, производит разграничения доходов и расходов бюджета города между сельскими и поселковы-

ми бюджетами, а также осуществляет другие права и обязанности, предусмотренные по отношению к сельским и поселковым Советам Законом Грузинской ССР о районном Совете депутатов трудящихся Грузинской ССР, а в автономной республике — и Законом о районном Совете депутатов трудящихся Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 28. Городской Совет депутатов трудящихся города республиканского (Грузинской ССР, АССР) и областного подчинения, кроме вопросов, предусмотренных настоящим Законом, решает и другие вопросы государственного, хозяйственного и социально-культурного строительства, отнесенные к его ведению законодательством Союза ССР, Грузинской ССР, а в автономной республике — и законодательством Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 29. Городской Совет депутатов трудящихся рассматривает и возбуждает ходатайства о награждении орденами и медалями СССР, присвоении почетного звания «Мать-героиня», награждении наградами Грузинской ССР, а в автономной республике и наградами Абхазской АССР и Аджарской АССР.

2. ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ ГОРОДСКОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГОРОДА РАЙОННОГО ПОДЧИНЕНИЯ

Статья 30. Городской Совет депутатов трудящихся города районного подчинения:

а) утверждает сводные перспективные и годовые планы развития городского хозяйства и социально-культурного строительства города, организует и контролирует их выполнение; утверждает перспективные и годовые плановые задания предприятиям, учреждениям и организациям городского подчинения, а также планы размещения, развития и специализации указанных предприятий, учреждений и организаций;

б) рассматривает планы размещения на территории города, развития и специализации предприятий местной промышленности, бытового обслуживания, торговли и общественного питания, организаций и учреждений культуры, народного образования и здравоохранения вышестоящего подчинения, в необходимых случаях вносит свои предложения в соответствующие вышестоящие органы;

в) рассматривает проекты планов предприятий, учреждений и организаций вышестоящего подчинения, расположенных на территории города, в части, касающейся развития жилищ-

ного и коммунального хозяйства, строительства дорог, объектов социально-культурного и бытового назначения, благоустройства и других вопросов, связанных с обслуживанием населения, в необходимых случаях вносит свои предложения в соответствующие вышестоящие органы, утверждает по этим вопросам сводные плановые показатели с включением их в план развития городского хозяйства и социально-культурного строительства города;

г) утверждает бюджет города и организует его исполнение, перераспределяет в необходимых случаях, в процессе исполнения бюджета, бюджетные средства из раздела в раздел (кроме ассигнований на заработную плату); утверждает отчет об исполнении бюджета города; направляет доходы, дополнительно полученные при исполнении городского бюджета, а также суммы превышения доходов над расходами, образующиеся на конец года в результате перевыполнения доходов или экономии по расходам, на финансирование городского хозяйства и социально-культурных мероприятий, включая капитальные вложения на строительство и ремонт административного здания и приобретение инвентаря, оборудования и транспортных средств для исполнительного комитета городского Совета (изъятие из городского бюджета указанных средств, за исключением ассигнований, не использованных в связи с невыполнением плана по централизованным капитальным вложениям и плана развития сети социально-культурных учреждений, не допускается);

д) предоставляет льготы по местным налогам и сборам в соответствии со статьей 2 Указа Президиума Верховного Совета СССР о местных налогах и сборах, а также по предварительному заключению районного финансового органа — по сельскохозяйственному налогу в соответствии со статьей 18 Закона СССР о сельскохозяйственном налоге;

е) рассматривает генеральный план города и в установленном порядке представляет его на утверждение в соответствующие вышестоящие органы государственного управления; ведает всеми землями в пределах городской черты;

ж) руководит промышленными предприятиями и строительными организациями городского подчинения, жилищным и коммунальным хозяйством, благоустройством города, городским транспортом, государственной и кооперативной торговлей и общественным питанием, предприятиями и организациями бытового обслуживания городского подчинения;

з) руководит на территории города культурно-просветительной работой, делом здравоохранения, социального обеспечения, народного образования;

и) обеспечивает соблюдение законов Союза ССР, Грузинской ССР, а в автономной республике — также законов Абхазской АССР и Аджарской АССР и других актов вышестоящих органов государственной власти и органов государственного управления, охрану государственного и общественного порядка, социалистической собственности, прав и охраняемых законом интересов граждан, государственных учреждений, предприятий, кооперативных и иных общественных организаций; ведет борьбу с излишествами, расточительством, местничеством в хозяйствах города; организует разъяснение законодательства и оказание юридической помощи населению;

к) отменяет в необходимых случаях приказы и распоряжения руководителей подчиненных Совету органов управления, а также предприятий, учреждений и организаций городского подчинения; приостанавливает исполнение противоречащих законодательству приказов и распоряжения руководителей предприятий, учреждений и организаций вышестоящего подчинения по вопросам жилищного, коммунального и культурно-бытового строительства, благоустройства, землепользования, застройки, охраны природы и памятников культуры, социально-культурного и бытового обслуживания населения и сообщает об этом соответствующим вышестоящим органам;

л) может осуществлять другие права и обязанности, предусмотренные статьями 12—26 и 29 настоящего Закона, в пределах, устанавливаемых законодательством Союза ССР Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 31. Городской Совет депутатов трудящихся города районного подчинения, кроме вопросов, предусмотренных настоящим Законом, а в автономной республике — и Законом о городском Совете депутатов трудящихся Абхазской АССР и Аджарской АССР, решает и другие вопросы государственного, хозяйственного и социально-культурного строительства, отнесенные к его ведению законодательством Союза ССР Грузинской ССР, а в автономной республике — и законодательством Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 32. Руководство деятельностью городских Советов депутатов трудящихся городов районного подчинения осуществляет в пределах прав, предоставленных законом, районный Совет депутатов трудящихся.

ГЛАВА III

ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ РАЙОННОГО В ГОРОДЕ СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Статья 33. Районный в городе Совет депутатов трудящихся:

а) утверждает сводные перспективные и годовые планы развития районного хозяйства и социально-культурного строительства района, организует и контролирует их выполнение; утверждает перспективные и годовые плановые задания предприятиям, учреждениям и организациям районного подчинения, а также планы размещения, развития и специализации указанных предприятий, учреждений и организаций;

б) рассматривает планы размещения на территории района, развития и специализации предприятий местной промышленности, бытового обслуживания, торговли и общественного питания, организаций и учреждений культуры, народного образования и здравоохранения вышестоящего подчинения, в необходимых случаях вносит свои предложения в соответствующие вышестоящие органы;

в) рассматривает проекты планов предприятий, учреждений и организаций вышестоящего подчинения, расположенных на территории района, в части, касающейся развития жилищного и коммунального хозяйства, строительства дорог, объектов социально-культурного и бытового назначения, производства товаров народного потребления и местных строительных материалов, благоустройства, торговли, общественного питания, народного образования, здравоохранения, культуры и других вопросов, связанных с обслуживанием населения, в необходимых случаях вносит свои предложения в соответствующие вышестоящие органы, утверждает по этим вопросам сводные плановые показатели с включением их в план развития районного хозяйства и социально-культурного строительства района;

г) утверждает бюджет района и организует его исполнение; перераспределяет в необходимых случаях в процессе исполнения бюджета бюджетные средства из раздела в раздел, а также перераспределяет ассигнования на заработную плату в пределах утвержденного фонда заработной платы; утверждает отчет об исполнении бюджета района; направляет доходы, дополнительно полученные при исполнении районного бюджета, а также суммы превышения доходов над расхода-

ми, образующиеся на конец года в результате перевыполнения доходов или экономии по расходам, на финансирование районного хозяйства и социально-культурных мероприятий, включая капитальные вложения, на строительство административных зданий и приобретение транспортных средств для исполнительного комитета районного Совета, на проведение капитального ремонта зданий исполнительных комитетов, отделов и управлений, судебных органов, на приобретение для них инвентаря и оборудования (изъятие из районного бюджета указанных средств, за исключением ассигнований, не использованных в связи с невыполнением плана по централизованным капитальным вложениям и плана развития сети социально-культурных учреждений, не допускается);

д) руководит работой по исчислению и взиманию государственных и местных налогов и сборов; понижает ставки и устанавливает льготы по местным налогам и сборам как для отдельных категорий облагаемых объектов и групп плательщиков, так и для отдельных плательщиков в соответствии со статьей 2 Указа Президиума Верховного Совета СССР о местных налогах и сборах; предоставляет льготы в соответствии со статьей 18 Закона СССР о сельскохозяйственном налоге; в порядке, предусматриваемом законодательством, устанавливает для отдельных плательщиков дополнительные льготы в соответствии со статьей 3 Указа Президиума Верховного Совета СССР о государственной пошлине и статьей 4 Указа Президиума Верховного Совета СССР о подоходном налоге с населения;

е) руководит деятельностью предприятий и организаций бытового обслуживания, торговли и общественного питания районного подчинения, жилищным, коммунальным хозяйством и благоустройством района, культурно-просветительной работой, делом народного образования, здравоохранения, социального обеспечения;

ж) образует районный комитет народного контроля и руководит его деятельностью; принимает меры по координации участия трудящихся в осуществлении государственного и общественного контроля на территории района; обеспечивает соблюдение законов Союза ССР, Грузинской ССР и других актов вышестоящих органов государственной власти и органов государственного управления, охрану государственного и общественного порядка, социалистической собственности, прав и охраняемых законом интересов граждан, государственных учреждений, предприятий, кооперативных и иных общественных организаций; ведет борьбу с излишествами, расточитель-

ством и местничеством в хозяйствах района; организует разъяснение законодательства и оказание юридической помощи населению;

з) отменяет в необходимых случаях приказы и распоряжения руководителей подчиненных Совету органов управления, а также предприятий, учреждений и организаций районного подчинения; приостанавливает исполнение противоречащих законодательству приказов и распоряжений руководителей предприятий, учреждений и организаций вышестоящего подчинения по вопросам жилищного, коммунального и культурно-бытового строительства, благоустройства, землепользования, застройки, охраны природы и памятников культуры, социально-культурного и бытового обслуживания населения и сообщает об этом соответствующим вышестоящим органам;

и) может осуществлять другие права и обязанности, предусмотренные статьями 12—26 и 29 настоящего Закона, за исключением тех прав и обязанностей, которые осуществляются городским Советом депутатов трудящихся по решению вопросов общегородского значения и по обеспечению единства в развитии городского хозяйства.

Статья 34. Районный в городе Совет депутатов трудящихся, кроме вопросов, предусмотренных настоящим Законом, решает и другие вопросы государственного, хозяйственного и социально-культурного строительства, отнесенные к его ведению законодательством Союза ССР, Грузинской ССР, а в автономной республике — и законодательством Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 35. Руководство деятельностью районных в городе Советов депутатов трудящихся осуществляет в пределах прав, предоставленных законом, городской Совет депутатов трудящихся.

Городской Совет депутатов трудящихся утверждает основные плановые показатели развития городских районов, устанавливает бюджеты районных в городе Советов депутатов трудящихся в общей сумме доходов и в общей сумме расходов по каждому городскому району, размер оборотной кассовой наличности по этим бюджетам, утверждает размеры отчислений от государственных налогов и доходов в бюджеты городских районов, производит разграничение доходов и расходов бюджета города между городским бюджетом и районными в городе бюджетами, осуществляет контроль за ходом исполнения бюджетов городских районов, а также решает другие вопросы, связанные с направлением и координацией деятельности районных в городе Советов депутатов

трудящихся в целях обеспечения единства в развитии городского хозяйства.

Городской Совет депутатов трудящихся решает вопросы развития городского хозяйства, планировки и застройки города, работы городского транспорта и другие наиболее важные вопросы хозяйственного и социально-культурного строительства города с учетом мнений районных в городе Советов депутатов трудящихся.

ГЛАВА IV

ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ ГОРОДСКОГО, РАЙОННОГО В ГОРОДЕ СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

1. СЕССИЯ ГОРОДСКОГО, РАЙОННОГО В ГОРОДЕ СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Статья 36. Сессии городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся созываются исполнительным комитетом Совета не реже шести раз в год, то есть одного раза в два месяца, а сессии городских Советов депутатов трудящихся городов, имеющих районное деление, созываются не менее четырех раз в год, то есть одного раза в три месяца. Сессия городского, районного в городе Совета может быть также созвана по требованию не менее одной трети общего числа депутатов городского, районного в городе Совета.

Статья 37. Первая сессия вновь избранного городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся созывается исполнительным комитетом Совета предыдущего созыва не позднее, чем в двухнедельный срок после выборов, и открывается одним из старейших по возрасту депутатов. Последующие сессии городского, районного в городе Совета открываются председателем исполнительного комитета Совета.

Статья 38. Первая сессия городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся во вновь образованном городе, районе созывается исполнительным комитетом вышестоящего Совета депутатов трудящихся не позднее, чем в двухнедельный срок со дня образования города, района, а в случае проведения выборов в Совет вновь образованного города, района в городе — не позднее, чем в двухнедельный срок со дня выборов в городской, районный в городе Совет.

Статья 39. Первая сессия городского Совета вновь образованного города республиканского (Грузинской, ССР и АССР) подчинения созывается соответственно Президиумом

Верховного Совета Грузинской ССР и Президиумом Верховного Совета Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 40. Для ведения сессии городской, районной в городе Совет избирает из числа депутатов председателя и секретаря.

Статья 41. Протокол сессии Совета подписывается председателем и секретарем сессии.

Статья 42. Решение исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся о времени созыва и месте проведения сессии, а также о вопросах, вносимых на рассмотрение Совета, исполнительный комитет городского, районного в городе Совета сообщает депутатам и доводит до сведения населения не позднее, чем за десять дней до открытия сессии.

Статья 43. Сессия городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся правомочна при наличии не менее двух третей общего числа депутатов Совета.

В работе сессии городского, районного в городе Совета могут принимать участие с правом совещательного голоса депутаты вышестоящих Советов, а также приглашенные на сессию депутаты нижестоящих Советов, представители предприятий, учреждений, колхозов, совхозов и других организаций.

Статья 44. Вопросы на рассмотрение сессии городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся вносятся исполнительным комитетом, постоянными комиссиями и депутатами Совета.

Предложения к повестке дня сессии городского, районного в городе Совета могут представляться городскими, районными органами общественных организаций.

Повестка дня и порядок работы сессии утверждается городским, районным в городе Советом. Включение в повестку дня сессии того или иного вопроса производится по решению Совета, принятому простым большинством голосов общего числа депутатов Совета.

Статья 45. На сессии городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся может быть рассмотрен и решен любой вопрос, отнесенный к ведению Совета, при этом только на сессиях могут быть рассмотрены и решены следующие вопросы:

- а) признание полномочий депутатов; сложение депутатских полномочий по личным заявлениям депутатов;
- б) избрание исполнительного комитета и изменение его состава; образование, избрание постоянных комиссий и изменение их состава;

в) отчеты о работе исполнительного комитета и постоянных комиссий;

г) образование отделов и управлений исполнительного комитета, утверждение и освобождение от должности их руководителей;

д) утверждение структуры и штатов исполнительного комитета, его отделов и управлений, исходя из принятых в Грузинской ССР нормативов и установленной для данного исполкома численности административно-управленческого персонала;

е) образование городского, районного комитета народного контроля, утверждение его состава, назначение и освобождение от должности председателя комитета народного контроля;

ж) образование административных и наблюдательных комиссий, комиссий по делам несовершеннолетних при исполнительном комитете;

з) утверждение председателя районного (городского) народного суда;

и) утверждение сводных перспективных и годовых планов развития городского, районного хозяйства и социально-культурного строительства;

к) утверждение планов мероприятий по выполнению наказов избирателей;

л) принятие решений по запросам депутатов;

м) утверждение бюджета города, района и отчета о его исполнении;

н) утверждение решений исполнительного комитета о направлении доходов, дополнительно полученных при исполнении городского, районного в городе бюджета, а также сумм превышения доходов над расходами, образующихся на конец года в результате перевыполнения доходов или экономии по расходам;

о) рассмотрение проекта генерального плана города и проекта планировки пригородной зоны и представление их на утверждение в соответствующие вышестоящие органы государственного управления.

Статья 46. Решения городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся, принимаются открытым голосованием простым большинством голосов общего числа депутатов Совета и подписываются председателем и секретарем исполнительного комитета Совета.

Решения городского районного в городе Совета об избрании или изменении состава исполнительного комитета подписываются председателем и секретарем сессии Совета.

Статья 47. Решения городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся доводятся исполнительным комитетом Совета до сведения заинтересованных организаций, должностных лиц и граждан не позднее, чем в семидневный срок.

Содержащиеся в решениях городского, районного в городе Совета предложения и рекомендации в адрес расположенных на территории города, района предприятий, учреждений и организаций вышестоящего подчинения должны быть рассмотрены руководителями этих организаций, и результаты рассмотрения сообщены Совету не позднее, чем в десятидневный срок.

Статья 48. Решения городского (города областного и районного подчинения), а также решения районного в городе Совета депутатов трудящихся могут быть отменены вышестоящим Советом депутатов трудящихся и приостановлены исполнительным комитетом вышестоящего Совета.

Решения городского Совета депутатов трудящихся города республиканского (Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР) подчинения могут быть отменены соответственно Президиумом Верховного Совета Грузинской ССР, Президиумом Верховного Совета Абхазской АССР и Аджарской АССР и приостановлены Советом Министров Грузинской ССР, Советом Министров Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 49. Городской Совет депутатов трудящихся имеет право отменять решения и распоряжения нижестоящих Советов депутатов трудящихся и их исполнительных комитетов.

Статья 50. Решения городского, городов республиканского (Грузинской ССР, Абхазской АССР и Аджарской АССР) и областного подчинения Совета депутатов трудящихся, предусматривающие за их нарушение административную ответственность, вступают в силу через 15 дней после их опубликования в печати и действуют на протяжении срока, указанного в решении, но не более срока полномочий Совета.

В нетерпящих отлагательства случаях (стихийные бедствия, эпидемии, эпизоотии) решение может быть введено в действие со дня его опубликования.

2. ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ГОРОДСКОГО, РАЙОННОГО В ГОРОДЕ СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Статья 51. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся является исполнительным и распорядительным органом Совета, избираемым из числа депутатов в составе: председателя, заместителей председателя, секретаря и от 7 до 15 членов исполнительного комитета Совета.

Численный состав исполнительного комитета городского, районного в городе Совета устанавливается городским, районным в городе Советом.

Статья 52. Исполнительный комитет городского (города, областного, районного подчинения) и районного в городе Совета депутатов трудящихся непосредственно подотчетен избравшему его Совету, а также исполнительному комитету вышестоящего Совета депутатов трудящихся.

Исполнительный комитет городского Совета депутатов трудящихся города республиканского (Грузинской ССР и АССР) подчинения непосредственно подотчетен избравшему его Совету, а также соответственно Совету Министров Грузинской ССР, а в автономной республике — Совету Министров Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 53. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся руководит государственным, хозяйственным и социально-культурным строительством на территории города, района на основе решений городского, районного в городе Совета и вышестоящих органов государственной власти и органов государственного управления.

Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета рассматривает и решает вопросы, отнесенные к ведению Совета, за исключением тех вопросов, которые в соответствии со статьей 45 настоящего Закона должны решаться и рассматриваться только на сессиях Совета.

Статья 54. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся созывает сессии Совета и обеспечивает их подготовку, организует предварительное обсуждение населением проектов решений Совета по важнейшим вопросам.

Статья 55. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся в период между сессиями Совета координирует работу постоянных комиссий

Совета, привлекает их к подготовке вопросов, обсуждаемых на сессиях Совета и заседаниях исполнительного комитета, знакомит комиссии с планами работы исполнительного комитета, с решениями вышестоящих государственных органов, обобщает и распространяет опыт постоянных комиссий, обеспечивает их техническое обслуживание, рассматривает внесенные комиссиями предложения.

Статья 56. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся оказывает необходимую помощь депутатам в выполнении ими депутатских обязанностей, в подготовке и проведении отчетов перед избирателями, информирует депутатов о ходе выполнения решений Совета, о мерах, принятых по критическим замечаниям и предложениям депутатов, высказанным ими на сессиях Совета, и об основных вопросах своей работы в период между сессиями Совета.

Статья 57. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся представляет на утверждение Совета сводные перспективные и годовые планы развития городского, районного хозяйства и социально-культурного строительства, бюджет города, района и отчет об исполнении бюджета.

Исполнительный комитет докладывает городскому, районному в городе Совету депутатов трудящихся о ходе выполнения планов развития городского, районного хозяйства и социально-культурного строительства города, района и бюджета.

Статья 58. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся представляет на утверждение Совета планы мероприятий по выполнению наказов избирателей и организует их исполнение, информирует депутатов и население о ходе выполнения наказов.

Статья 59. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся руководит отделами и управлениями исполнительного комитета, предприятиями, учреждениями и организациями городского, районного подчинения; в период между сессиями Совета с последующим утверждением на очередной сессии Совета назначает исполняющими обязанности и отстраняет от исполнения обязанностей руководителей отделов и управлений исполнительного комитета.

Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета назначает и освобождает от должности иных руководящих работников отделов и управлений исполнительного ко-

митета, руководителей предприятий, учреждений и организаций городского, районного подчинения (согласно перечню должностей, утвержденному исполнительным комитетом Совета по согласованию с вышестоящим органом государственного управления).

Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета может принимать к своему рассмотрению вопросы, отнесенные к ведению его отделов и управлений.

Статья 60. Назначение и освобождение от должности руководителей, находящихся в вышестоящем подчинении, предприятий и организаций торговли, общественного питания и бытового обслуживания, органов жилищного и коммунального хозяйства, организаций и учреждений здравоохранения, социального обеспечения и культуры, расположенных на территории города, района и имеющих важное значение для обслуживания населения данного города, района, производится только по согласованию с исполнительным комитетом соответствующего городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся.

Статья 61. Решения исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся принимаются большинством голосов всего состава исполнительного комитета и подписываются председателем и секретарем исполнительного комитета Совета.

Распоряжения исполнительного комитета городского, районного в городе Совета подписываются председателем исполнительного комитета Совета.

Заседания исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся созываются по мере необходимости, но не менее двух раз в месяц.

Заседания исполнительного комитета городского районного в городе Совета правомочны при наличии не менее двух третей общего состава исполнительного комитета Совета.

Статья 62. В заседаниях исполнительного комитета городского, районного в городе Совета могут принимать участие с правом совещательного голоса председатели и члены постоянных комиссий, депутаты Совета, руководители отделов и управлений исполнительного комитета Совета не входящие в его состав, а также приглашенные на заседание исполнительного комитета Совета представители предприятий, учреждений и других государственных и общественных организаций.

Статья 63. Решения и распоряжения исполнительного комитета городского (города, областного и районного подчи-

нения) и районного в городе Совета депутатов трудящихся могут быть отменены соответственно городским, районным Советом депутатов трудящихся и исполнительным комитетом вышестоящего Совета.

Решения и распоряжения исполнительного комитета городского Совета депутатов трудящихся города республиканского (Грузинской ССР, АССР) подчинения могут быть отменены городским Советом депутатов трудящихся и соответственно Советом Министров Грузинской ССР и Советом Министров Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 64. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся не реже одного раза в год отчитывается о своей работе перед избравшим его Советом, а также на собраниях трудящихся по предприятиям, учреждениям, организациям и по месту жительства граждан.

Статья 65. По истечении полномочий городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся исполнительный комитет Совета сохраняет свои полномочия до образования вновь избранного городским, районным в городе Советом депутатов трудящихся нового исполнительного комитета.

Статья 66. Отделы и управления исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся образуются в соответствии с законодательством Грузинской ССР, а в автономной республике также законодательством Абхазской АССР и Аджарской АССР и состоят на бюджете или на хозяйственном расчете.

Структура и штаты исполнительного комитета городского, районного в городе Совета, его отделов и управлений, определяются, исходя из принятых в Грузинской ССР нормативов и установленной для данного исполкома численности административно-управленческого персонала. Штаты определяются в установленном порядке в пределах фонда заработной платы.

Компетенция отделов и управлений исполнительных комитетов городских, районных в городе Советов определяется Положениями, утверждаемыми Советом Министров Грузинской ССР, а в автономной республике — Советом Министров Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 67. Отделы и управления исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся подчиняются в своей деятельности как городскому, районному в городе Совету и его исполнительному комитету,

так и соответствующему вышестоящему отраслевому органу государственного управления.

Статья 68. Руководители отделов и управлений исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся издают в пределах компетенции отделов и управлений приказы на основании и во исполнение решений и распоряжений городского, районного в городе Совета, его исполнительного комитета, а также актов вышестоящих органов государственной власти и органов государственного управления.

Статья 69. Отделы и управления исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся отчитываются о своей работе перед Советом и его исполнительным комитетом, а также на собраниях трудящихся по предприятиям, учреждениям, организациям и по месту жительства граждан.

Статья 70. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся осуществляет руководство и контроль за деятельностью административных и наблюдательных комиссий, а также комиссий по делам несовершеннолетних, образуемых городским, районным в городе Советом при исполнительном комитете. Компетенция указанных комиссий определяется Положениями, утверждаемыми Президиумом Верховного Совета Грузинской ССР, а в автономной республике — Президиумом Верховного Совета Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Городской, районный в городе Совет образует при исполнительном комитете также другие комиссии, необходимость которых устанавливается законодательством Союза ССР и Грузинской ССР, а в автономных республиках — также законодательством Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Исполнительный комитет депутатов трудящихся по вопросам своей деятельности может образовывать иные комиссии, задачи которых определяются при их образовании.

Статья 71. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся в соответствии с законодательством обеспечивает на территории города, района осуществление необходимых мероприятий по подготовке и проведению выборов в Верховный Совет СССР, Верховный Совет Грузинской ССР, Верховный Совет Абхазской АССР и Аджарской АССР, местные Советы депутатов трудящихся, а также в районные (городские) народные суды Грузинской ССР.

საქართველოს
რესპუბლიკის
ხელნაწილების
ქრონიკა

Статья 72. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся принимает решения и дает распоряжения в пределах предоставленных ему прав и в соответствии с законодательством СССР и законодательством Грузинской ССР, а в автономной республике — и законодательством Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 73. Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся принимает меры по-привлечению широких масс населения к участию в управлении государственными и общественными делами как непосредственно, так и через уличные, квартальные, домовые комитеты, добровольные народные дружины по охране общественного порядка, товарищеские суды, женские Советы, родительские комитеты и другие органы общественной самодеятельности, оказывают им всестороннюю помощь в работе.

Статья 74. Председатель исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся обеспечивает руководство и организует работу исполнительного комитета, выполнение решений Совета и его исполнительного комитета, дает распоряжения.

Председатель исполнительного комитета городского, районного в городе Совета соответственно является распорядителем кредитов по городскому, районному бюджету и распорядителем текущего счета исполкома городского, районного Совета в учреждениях Государственного банка СССР.

Статья 75. Заместители председателя исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся ведают в соответствии с распределением обязанностей отраслями хозяйственного и социально-культурного строительства, деятельностью соответствующих отделов и управлений исполкома, организуют выполнение решений Совета и его исполнительного комитета в этих отраслях.

Статья 76. Секретарь исполнительного комитета городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся организует подготовку материалов на рассмотрение городского, районного в городе Совета, его исполнительного комитета, обеспечивает своевременное доведение до заинтересованных предприятий, учреждений и организаций решений Совета и исполнительного комитета, отвечает за состояние делопроизводства, учета и отчетности.

На время отсутствия секретаря (болезнь, отпуск и др.) его обязанности возлагаются на одного из членов исполнительного комитета.

3. ПОСТОЯННЫЕ КОМИССИИ ГОРОДСКОГО, РАЙОННОГО В ГОРОДЕ СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Статья 77. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся для изучения, предварительного рассмотрения и подготовки вопросов, относящихся к ведению Совета, и активного содействия осуществлению его решений образует на срок своих полномочий постоянные комиссии.

Постоянные комиссии призваны своей деятельностью способствовать непрерывной и эффективной работе Совета.

Статья 78. Основными задачами постоянных комиссий городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся являются:

разработка предложений для рассмотрения городским, районным в городе Советом и его исполнительным комитетом;

подготовка заключений по вопросам, внесенным на рассмотрение городского, районного в городе Совета и его исполнительного комитета;

участие в организаторской работе по практическому осуществлению решений городского, районного в городе Совета, его исполнительного комитета и решений вышестоящих государственных органов;

контроль за деятельностью отделов и управлений исполнительного комитета городского, районного в городе Совета, предприятий, учреждений и организаций по проведению в жизнь решений городского, районного в городе Совета, его исполнительного комитета и вышестоящих государственных органов, а также по соблюдению законодательства Союза ССР, Грузинской ССР, а в автономной республике — и законодательством Абхазской АССР и Аджарской АССР.

Статья 79. Постоянные комиссии избираются городским, районным в городе Советом депутатов трудящихся из числа депутатов соответствующего Совета в составе председателя и членов комиссии. Численный состав каждой комиссии определяется городским, районным в городе Советом. В состав постоянных комиссий не могут быть избраны депутаты, входящие в состав исполнительного комитета городского, районного в городе Совета, а также депутаты — народные судьи и прокурор города, района.

Каждая постоянная комиссия избирает из числа своих членов секретаря комиссии, а в случае необходимости — заместителя председателя комиссии.

Статья 80. Постоянные комиссии ответственны перед городским, районным в городе Советом депутатов трудящихся и ему подотчетны.

Постоянные комиссии периодически отчитываются перед Советом о своей деятельности.

Статья 81. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся образует мандатную комиссию, планово-бюджетную комиссию, комиссию по социалистической законности и охране общественного порядка, комиссию по делам молодежи, а также с учетом местных условий — постоянные комиссии по отраслям хозяйственного и социально-культурного строительства.

Статья 82. Мандатная комиссия городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся:

а) проверяет полномочия депутатов Совета и представляет на рассмотрение Совета предложения о признании полномочий избранных депутатов либо о кассировании выборов отдельных депутатов;

б) подготавливает и вносит в исполнительный комитет городского, районного в городе Совета предложения по вопросам проведения выборов депутатов Совета вместо выбывших;

в) дает заключения по вопросам, связанным с неприкосновенностью и отзывом депутатов, а также по заявлениям депутатов об освобождении их от выполнения депутатских обязанностей.

Статья 83. Планово-бюджетная комиссия городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся;

а) рассматривает внесенные исполнительным комитетом на утверждение Совета сводные перспективные и годовые планы развития городского, районного хозяйства и социально-культурного строительства и дает по ним свои заключения;

б) рассматривает внесенный исполнительным комитетом на утверждение Совета бюджет города, района, отчет о его исполнении и дает по ним свое заключение;

в) рассматривает и согласует поступившие от других постоянных комиссий Совета замечания и предложения по плану развития городского, районного хозяйства и социально-культурного строительства, бюджету города, района и отчету об его исполнении;

г) ведет работу по выявлению внутрихозяйственных резервов и дополнительных доходов бюджета и усилению режима экономии при расходовании государственных средств;

д) осуществляет контроль за выполнением планов развития городского, районного хозяйства и социально-культурного строительства и исполнением бюджета города, района;

е) принимает участие в подготовке других плановых и бюджетно-финансовых вопросов, вносимых на рассмотрение Совета и его исполнительного комитета.

Статья 84. Комиссия по социалистической законности и охране общественного порядка городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся:

а) принимает участие в разработке и осуществлении мероприятий по обеспечению социалистической законности и охраны общественного порядка на территории города, района;

б) дает заключения по проектам решений городского Совета, предусматривающих за их нарушение административную ответственность;

в) участвует в проверке соблюдения социалистической законности в отделах и управлениях исполнительного комитета Совета, на предприятиях, в учреждениях и организациях, проверке состояния дел по рассмотрению предложений, заявлений, жалоб граждан и организации их приема;

г) оказывает помощь в работе добровольных народных дружин по охране общественного порядка и товарищеских судов, участвует в организации правовой пропаганды среди населения.

Статья 85. Комиссия по делам молодежи городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся:

а) подготавливает и вносит на рассмотрение Совета и его исполнительного комитета проекты решений и другие предложения по вопросам воспитания, образования, профессионального обучения, труда и быта, отдыха и охраны здоровья молодежи, ее участия в государственном, хозяйственном и социально-культурном строительстве;

б) предварительно рассматривает переданные ей на заключение проекты решений Совета и его исполнительного комитета по вопросам ведения комиссии и подготавливает соответствующие заключения;

в) участвует по вопросам ведения комиссии в предварительном рассмотрении планов развития городского, районного хозяйства и социально-культурного строительства, бюджета города, района и отчета о его исполнении.

Статья 86. Постоянные комиссии городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся, образованные по отраслям хозяйственного и социально-культурного строительства;

а) принимают участие в подготовке вопросов, связанных с развитием соответствующих отраслей хозяйственного и социально-культурного строительства, вносимых на рассмотрение Совета и его исполнительного комитета;

б) предварительно рассматривают соответствующие разделы планов развития городского, районного в городе хозяйства и социально-культурного строительства, бюджета города, района и отчета о его исполнении, вносят по ним свои замечания и предложения;

в) ведут работу по выявлению дополнительных резервов и возможностей развития местной промышленности, жилищного, коммунального хозяйства и благоустройства, улучшения социально-культурного и бытового обслуживания населения, подготавливают по этим вопросам предложения и вносят их на рассмотрение Совета и его исполнительного комитета;

г) проверяют в пределах своих полномочий работу отделов и управлений исполнительного комитета Совета, предприятий, учреждений и организаций, расположенных на территории города, района, представляют предложения по результатам проверки на рассмотрение руководителей предприятий, учреждений и организаций, а в необходимых случаях вносят предложения на рассмотрение Совета и его исполнительного комитета.

Статья 87. Постоянные комиссии городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся по вопросам, отнесенным к их ведению, вправе заслушивать на своих заседаниях доклады и сообщения руководителей отделов и управлений исполнительного комитета Совета, предприятий, учреждений и организаций и давать им рекомендации.

Рекомендации постоянных комиссий подлежат обязательному рассмотрению руководителями отделов и управлений исполнительного комитета Совета предприятий, учреждений, организаций, колхозов, совхозов, расположенных на территории города, района. О результатах рассмотрения или о принятых мерах должно быть сообщено постоянной комиссии не позднее чем в двухнедельный срок, либо в срок, установленный комиссией.

Постоянные комиссии имеют право запрашивать в необходимых случаях от руководителей отделов и управлений исполнительного комитета Совета, предприятий, учреждений, организаций, колхозов и совхозов, расположенных на территории города, района, соответствующие материалы и документы.

Статья 88. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся может образовывать временные комиссии. Задачи временных комиссий определяются городским, районным в городе Советом при их образовании.

4. ДЕПУТАТ ГОРОДСКОГО, РАЙОННОГО В ГОРОДЕ СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Статья 89. Полномочия депутата городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся начинаются со дня его избрания и заканчиваются в день выборов в городской, районный в городе Совет нового созыва.

Статья 90. Депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся обязан участвовать в работе Совета, выполнять его поручения, поддерживать постоянную связь с избирателями, информировать их о решениях Совета и его исполнительного комитета, добиваться претворения в жизнь наказов и предложений избирателей, вести прием граждан и оказывать помощь в разрешении их предложений, заявлений и жалоб, разъяснять населению законы.

Для совместной работы среди избирателей депутаты городского, районного в городе Совета, избранные от смежных избирательных округов, могут объединяться в депутатские группы. Руководители депутатских групп утверждаются городским, районным в городе Советом депутатов трудящихся.

Статья 91. Депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся имеет право вносить на рассмотрение Совета, его исполнительного комитета и постоянных комиссий предложения по вопросам, возникающим в ходе его депутатской деятельности.

Статья 92. Депутат или группа депутатов городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся имеют право запроса на сессии к исполнительному комитету, руководителям его отделов и управлений; предприятий, учреждений и организаций, расположенных на территории города, района, по любому вопросу, относящемуся к компетенции городского, районного в городе Совета.

Исполнительный комитет городского, районного в городе Совета, руководители его отделов и управлений, предприятий, учреждений и организаций, к которым обращен запрос депутата, обязаны дать ответ на запрос на сессии Совета, а при необходимости более длительного времени на подготовку ответа — в срок, установленный Советом, с обязательным сообщением об этом на сессии. По ответу на запрос депута-

та городской, районный в городе Совет принимает решение.

Статья 93. Депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся может обращаться по вопросам, связанным с депутатской деятельностью, к руководителям отделов и управлений исполнительного комитета, предприятий, учреждений и организаций, колхозов и совхозов, расположенных на территории города, района, которые обязаны не позднее чем в десятидневный срок дать ответ на обращение депутата, содействовать ему в выполнении депутатских обязанностей.

Статья 94. Депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся по поручению Совета, его исполнительного комитета или постоянных комиссий участвует в проверке работы предприятий, учреждений, организаций, колхозов и совхозов, расположенных на территории города, района, и вносит свои предложения по результатам проверки.

Статья 95. В соответствии с Конституцией Грузинской ССР, Конституциями Абхазской АССР и Аджарской АССР депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся обязан отчитываться перед избирателями в своей работе и в работе Совета.

Отчеты депутата городского, районного в городе Совета проводятся не реже двух раз в год. По требованию избирателей отчет депутата может быть проведен в любое время.

Статья 96. Депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся на время сессии и заседания исполнительного комитета, в состав которого он избран, освобождается от выполнения своих производственных или служебных обязанностей с сохранением среднего заработка (заработной платы) по месту постоянной работы.

Статья 97. Депутат городского, районного в городе Совета, осуществляя свои депутатские обязанности, пользуется правом бесплатного проезда на городском транспорте (метро, автобус, трамвай, троллейбус).

Статья 98. Депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся не может быть по инициативе администрации уволен с работы на предприятии, в учреждении, организации или исключен из колхоза, а также не может быть на территории Совета привлечен к уголовной ответственности либо арестован без согласия городского, районного в городе Совета, а в период между сессиями — без согласия его исполнительного комитета.

Статья 99. Депутату городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся выдается удостоверение установленного образца.

Статья 100. Депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся, не оправдавший оказанного ему доверия, может быть в любое время отозван по решению большинства избирателей в установленном Законом порядке.

Статья 101. Депутат городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся в случае выбытия на постоянное жительство за пределы города или невозможности по иным причинам выполнять депутатские обязанности в своем избирательном округе обращается в городской, районный в городе Совет с заявлением о сложении своих депутатских полномочий. Городской, районный в городе Совет на очередной сессии рассматривает заявление депутата и принимает решение, которое доводит до сведения избирателей данного округа.

Статья 102. Полномочия депутата городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся прекращаются досрочно в случае отзыва депутата избирателями, а также по решению Совета о сложении полномочий депутата.

Статья 103. В случае выбытия депутата из состава городского, районного в городе Совета депутатов трудящихся исполнительный комитет Совета не позднее чем в двухмесячный срок после выбытия депутата назначает в соответствующем избирательном округе выборы нового депутата.

5. УЧАСТИЕ НАСЕЛЕНИЯ В РАБОТЕ ГОРОДСКОГО, РАЙОННОГО В ГОРОДЕ СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Статья 104. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся организует широкое участие граждан в решении вопросов местного и общегосударственного значения.

Статья 105. Городской, районный в городе Совет депутатов трудящихся обеспечивает информацию населения о своей деятельности, работе постоянных комиссий, исполнительного комитета, его отделов и управлений путем регулярных выступлений перед трудящимися депутатов Совета, работников исполнительного комитета, его отделов и управлений, а также через печать, радио и телевидение.

Городской, районный в городе Совет выносит наиболее важные вопросы государственного, хозяйственного и социально-культурного строительства в городе, районе на обсужде-

